БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 98 (4557).

20 МАЙ ШАНБА 1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ДЕВЯТОВАЧИЛАР

Тошкент чинни заводининг коллективи йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлаш учун зўр ғайрат-шижоат билан ишламоқда. Давлат топшириқлари ой сайин ортиғи билан адо этиляпти. Шу йилнинг ўтган тўрт ойида пландагидан ташқари 40 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Корхона цехларида Тошкент самолётсозлик заводининг фрезерчиси, СССР Олий Советининг депутати Альбина Александровна Девятова ташаббуси издошлари сафи тобора кенгайиб боряпти. Ана шундай олийжаноб ҳаракат иштирокчилари қаторида юзга яқин чиннисоз бор. Улар беш йиллик топшириқларини тўрт-тўрт ярим йилда бажариш юзасидан шахсий мажбуриятлар олиб ишлашяпти. Меҳнатсеварлар ўз ваъдаларини тўла ва зиёдаси билан адо этмоқдалар. Айниқса, У. Жаҳонгиров, С. Аҳмедов, К. Азизова, Л. Борисова, И. Ғуломова, П. Акбарова ўртоқлар сингари девятовачилар нормани доимо 130 — 140 процент бажармоқдалар.

Шу кунларда чиннисозлар СССР ташкил топган куннинг ярим асрлик юбилейи шарафига қатор юбилей идишларини тайёрлашга тараддуд кўришмоқда. Бундай буюмлардан 22 хили ишлаб чиқарилади.

С. СУЛТОНОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «1972 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳосилини йиғиштириб олишни ва тайёрлашни таъминлаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Ҳосилни ўз вақтида ва қисқа муддатларда нобуд қилмай юқори сифатли йиғиштириб олиш, дон ва деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотларини харид қилиш планини тўла ва оширib бажариш ҳамда уларни ташиб олиш ва сақлашни таъминлаш мақсадида КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советларига, СССР қишлоқ хўжалиги министрлигига, СССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, «Союзсельхозтехника»га, СССР тайёрлаш министрлигига, СССР озиқ-овқат саноати министрлигига, СССР енгил саноат министрлигига, СССР гўшт ва сут саноати министрлигига, ўлка, область ва район партия комитетларига, автоном республикаларнинг Министрлар Советларига ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советларининг ижроия комитетларига, маҳаллий қишлоқ хўжалик органларига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига колхозларни, совхозларни, тайёрлаш ва транспорт ташкилотларини 1972 йилги ҳосил ўрим-йиғимига ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашга ўз вақтида шай қилиб қўйишни таъминлашни топширдилар.

СССР қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Союзсельхозтехника» ва йўллар министрлигига дон экинлари ҳосилини ўриб олишни тезлаштириш учун иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан келишиб ва рўй бераётган шароитга қараб 1972 йил май-сентябрь ойларида қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун ажратилган фондларга мувофиқ дон ўриш комбайнларини етказиб бериш муддатларини ўзгартиришга рухсат берилди.

«Союзсельхозтехника»га СССР қишлоқ хўжалиги министрлиги ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан келишиб зарур ҳолларда «Транссельхозтехника» транспорт корхоналарининг автоколонналарини ҳосил ўрим-йиғими ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш учун бир иттифоқдош республикадан иккинчисига юбориб туришга ижозат берилди. СССР Госснаби ҳосил ўрим-йиғими учун қишлоқ хўжалигига ажратиладиган юк автомобилларини муддатидан олдин етказиб беришни таъминлаши лозим. Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги ҳамда бошқа министрликлар 1972 йилда ажратилган фондлар ҳисобидан, қишлоқ хўжалик ўрим-йиғим машиналарини ва аккумуляторларни муддатидан аввал тайёрлаб, қишлоқ хўжалигига етказиб беришни таъминлашлари керак.

Қишлоқ хўжалиги билан сув хўжалигига тракторларнинг, автомобилларнинг, қишлоқ хўжалик машиналари ва экскаваторларнинг запас қисмларини тайёрлаб, етказиб берадиган министрликлар ва идораларга шу запас қисмларни муддатидан аввал жўнатишни таъминлаш, бунда запас қисмларни республикалар, ўлкалар ва областларга бир текис етказиб беришга алоҳида эътиборни қаратиш топширилди.

Ҳосил ўрим-йиғими учун колхозларга, совхозларга ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик ҳамда ғалла қабул қилиш корхоналарига қўшимча миқдорда машиналар, асбоб-ускуналар, запас қисмлар, нефть маҳсулотлари ва материаллар ажратиб берилади.

Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлигига ўрим-йиғим ишларини ўтказиш учун қўшимча нефть маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва етказиб бериш топширилди.

Қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги, қишлоқ қурилиши, ғалла қабул қилиш, тайёрлаш ва бошқа ташкилотларнинг эҳтиёжлари учун пландан ташқари металл, қурилиш материаллари, деталь буюмлар ва асбоб-ускуналар ажратиб берилади. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан СССР тайёрлаш министрлиги ғалла қабул қилиш корхоналарини 1972 йил дон ҳосилини қабул қилишга тайёрлашни ўз вақтида туғаллашни таъминлашлари, уларда кўп юк ортиладиган автомобиллар ва автопоездлардаги донни жуда тез тушириб олиш учун зарур тадбирларни кўришлари, автомобилдаги юкларни тушириб олувчи ишлаб турган машиналарни реконструкция қилишлари ва янги машиналар ўрнатишлари лозим. Колхоз ва совхозлар давлатга дон топшириш юзасидан ғаллани қабул қилиш корхоналарига бириктириб қўйилсин, район ва областларда дон ташишга раҳбарлик қилиш ва автомобиль транспортидан фойдаланишни яхшилаш билан шуғулланувчи оператив диспетчерлик группалари тузилсин.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, СССР тайёрлаш ва қурилиш министрликлари элеваторларни ва механизациялашган дон омборларини ишга тушириш юзасидан планда 1972 йил учун белгиланган топшириқларни ўз муддатларида бажаришни таъминлашлари зарур.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига шу қарорда белгиланган министрликлар ва идораларнинг автомобилларидан ташқари ҳамма корхоналар, муассасалар ҳамда ташкилотларнинг юк автомобиллари ва бортли автоприцепларини шофёрлари ва ремонт воситалари билан бирга ҳосил ўрим-йиғимига жалб қилишга рухсат берилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ҳосил ўрим-йиғимига жалб қилинадиган автомобилларни автомобиль хўжаликларига, совхозларга, колхозларга бириктириб қўйиш тартибини ва ана шу автомобиллардан автоколонналар тузиш тартибини белгилаш, шунингдек автомобилларни запас қисмлар, ремонт воситалари ва нефть маҳсулотлари билан таъминлаш топширилди.

Дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ташийдиган юк автомобилларининг кечаю кундуз ишлашини ташкил қилиш зарур деб топилди. Шу мақсадда иттифоқдош республикалар ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари ҳосил ўрим-йиғимида банд бўлган ҳамма автомобилларни шофёрлар билан таъминлашлари, бир автомобилга икки шофёр бўлишини назарда тутишлари, зарур ҳолларда халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидан шоферларни жалб қилишлари лозим.

Дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, шунингдек силос массасини ташиб олишга юборилган шофёрлар, ремонт ишчилари, механиклар, автоколонналарнинг бошлиқлари ва автомобиль хўжаликларининг диспетчерлари ўртача иш ҳақининг 75 проценти сақланиб қолади, лекин бу ҳақ уларнинг бутун командировка даврида асосий иш жойидаги тариф ставкасидан кам бўлмаслиги керак. Бу ҳақни ана шу ходимларнинг асосий иш жойидаги корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ўз маблағлари ҳисобидан тўлайди. Шу муносабат билан командировкага юборилган ходимларга таом пули ва ётоқхона ҳақи тўланмайди.

Дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташишда кўп юк ортиладиган автомобилларда ва прицепли автомобилларда (автопоездларда) ишлайдиган шофёрлар учун тариф ставкасининг 25 проценти миқдорида қўшимча мукофот белгиланди. Мукофот ҳар сменадаги иш натижаларига қараб смена топшириғини белгиланган иш вақти давомида бажарган тақдирда ёзилади.

(Давоми 2-бетда)

ЛЕНИН ИШИГА САДОҚАТ ҚАСАМЁДИ

МОСКВА

Бугун катта байрам — совет пионерларининг олтин юбилейи, бугун у ҳар бир уйда нишонланди. Чунки кексаю ёш — ҳамма уни ўз байрами деб ҳисоблайди. КПСС Марказий Комитетининг В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг 50 йиллиги тўғрисидаги қарорида таъкидлаб ўтилганидек, «Совет пионерларининг тарихи халқимизнинг қаҳрамонона тарихидан айрилмасдир, бу тарих Лениннинг болалар ташкилоти — коммунистларни тарбиялашнинг энг яхши йўли бўлади, деган фикрини яққол исботлайди».

Қўш Ленин орденли В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилоти бугун, 19 майда 50 ёшга тўлди. Шу юбилей шарафига Совет пионерлари қизил майдондан байрам паради билан ўтди.

Юбилей маршида Москва пионерларининг пешқадам отрядлари, барча иттифоқдош республикаларнинг вакиллари қатнашдилар.

Тарих музейи пештоқига пионер значогининг катта макети осилиб, ёнига «1922—1972» рақамлари ёзиб қўйилган. СССР ва қардош иттифоқдош республикаларнинг герблари тасвирланган алвонлар Кремль деворларини безаб турибди. Давлат универсал магазини биносидаги катта портретдан энг улуғ инсон — Ильич байрамона безанган ва бугун жуда ёшариб кетган қизил майдонга жилмайиб қараб турибди. Шу инсон номини дилига жо қилган 25 миллион ёш ленинчи унинг номи билан ўқимоқда, курашмоқда ва яшамоқда.

Кремль курантлари 11 марта бонг урди. Пионер фарфаралари соатларнинг жарангдор бонгига қўшилиб, майдон узра байрам бошланганлигини билдирувчи сигнални чалди.

В. И. Ленин мавзолейи ёнидаги 1-постда бугун ёш пионерлар ва уларнинг вожатийлари жангчилар билан бирга фахрий қоровулда туришибди.

Мавзолей минбарига ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретарлари ва Марказий Комитет Бюросининг аъзолари, Москва шаҳар партия комитетининг, Москва область ва Москва шаҳар партия комитетларининг секретарлари, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг раҳбарлари чиқадилар.

ВЛКСМ Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари С. А. Купреев парад қатнашчиларига мурожаат қилиб, нутқ сўзлади.

Қизил майдон узра қуйидаги даъват янграйди:

Ёш ленинчилар! Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг иши учун курашга тайёр бўлингиз!

Парад қатнашчилари барча совет пионерлари номидан: Доим тайёрмиз! деб бир овоздан жавоб берадилар.

Пионерларнинг тантанали марш-паради бошланади.

«Социализм буюк ғалабаларининг эллик йили» тўғрисидаги докладида Л. И. Брежнев бундай деган эди: «Болаларимиз ва набираларимиз Октябрь революциясининг буюк байроғини шараф билан олға элтишларига партиянинг ишончи комил».

Ёш ленинчиларнинг Қизил майдондаги тантанали паради Совет пионерларининг Ленин васиятларига, партия ишига, коммунизм ишига чексиз содиқлигини яна бир марта намойиш қилди. (ТАСС).

ТОШКЕНТ

Ўзбекистон пойтахти 19 май куни камалакнинг ҳамма бўёқлари билан порлади. 19 май куни Ўзбекистон пойтахтида шодиёна байрам бўлиб ўтди. Барча совет кишилари учун мўътабар бўлган байрам — В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг эллик йиллиги завқ-шавқ билан, алоҳида тантана билан нишонланди.

Болаларнинг колонналари дўмбира садолари остида эрталаб пойтахтнинг асосий майдонига, Ильич ҳайкали томон йўл олди. Партия, совет, комсомол, касаба союз ташкилотларининг раҳбарлари, кекса большевиклар, комсомол ва пионер ҳаракатининг ветеранлари бу ерга келишди. Ҳукумат минбарида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, А. Д. Бесчастнов, Й. Р. Қурбонов, Г. М. Орлов, С. Р. Расулов, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети Бюросининг аъзолари туришибди.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғафуржонов парад қатнашчиларини табриклаб нутқ сўзлади. У ёш авлодни шонли юбилей билан қизғин муборакбод қилди.

Ильич ҳайкали атрофига совет болаларининг улуғ Ленин васиятларига чексиз садоқати тимсоли сифатида гулдасталар қўйилади. Оркестр садолари янграйди, бутун майдон катта саҳнага айланади.

Байрам намойиши қатнашчилари майдонга кириб келадилар. Қўшма колонналарнинг жиҳозлари совет болаларининг ишлари ва режалари тўғрисида, улар ота-боболарининг шонли анъаналарини муносиб давом эттиришга интилаётганликлари ҳақида ҳикоя қилади. Мамлакатимизда коммунизм қуришнинг КПСС XXIV съезди қарорларида белгилаб берилган янги улуғвор программасидан руҳланган пионерлар ўқишдаги муваффақиятларини кўпайтирмоқдалар, Ватаннинг ҳар қандай топшириғини шараф билан бажаришга тайёргарлик кўрмоқдалар.

Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг 50 йиллигига бағишланиб В. И. Ленин номли майдонда бошланган тантана паркларда, клубларда ва маданият саройларида давом этди. Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси гавжум бўлди. Бу ерда болалар ижодининг республика кўргазмаси очилди. (ЎзТАГ).

Владимир Ильич Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионерлар ташкилоти ташкил топган куннинг 50 йиллик байрамини пойтахт пионерлари ҳам катта шоду-хуррамлик билан нишонладилар. Ленин номли майдонда пионерларнинг катта байрам паради бўлди. Суратларда: парад қатнашчилари колонналари.

А. Абалян фотолари.

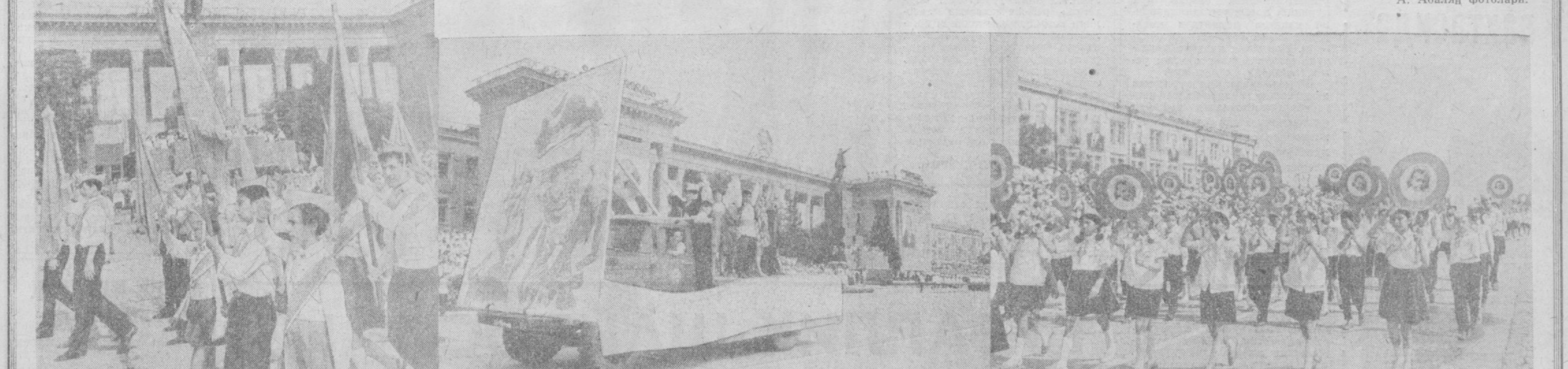

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ МИСРДА

ҚОҲИРА, 19 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов бошчилигида бу ерда меҳмон бўлиб турган КПСС делегацияси кеча Араб Социалистик Иттифоқининг Қоҳира ва Гиза комитетлари таклифига биноан Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан қурилаётган Хелвон металлургия комбинатини бориб кўрди.

ШАРТНОМА КУЧГА КИРДИ

18 майда Москвада ядро қуроли ва ялпи қирғин қуролининг бошқа турларини денгиз ва океанлар тагида ҳамда унинг қаърида жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисида депозитар давлатлар — Совет Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари ва Буюк Британия ўртасида тузилган шартноманинг ратификация қилинган ёрлиқларини сақлаш учун СССР ҳукуматига топшириш маросими бўлди. Шартнома шу кундан бошлаб кучга кирди. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

18 майда Кремлда Н. В. Подгорний раислигида СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди. СССР Олий Советининг ташқи сиёсий фаолиятига доир масалалар, шунингдек, мамлакатнинг ички ҳаётига тааллуқли бир қанча масалалар қараб чиқилди.

Президиум аъзолари СССР Олий Совети Президиуми раиси Н. В. Подгорнийнинг Туркия Республикасига қилган расмий визити якунлари билан танишиб чиқдилар. Туркия президенти, бош министри, ташқи ишлар министри ва Туркиянинг бошқа давлат арбоблари билан ўтказилган музокаралар ҳамда суҳбатлар вақтида Совет — Туркия муносабатларининг аҳволи ва истиқболлари, шунингдек актуал халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

Музокаралар натижасида томонлар якунловчи ҳужжатларни — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Туркия Республикаси ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари принциплари тўғрисидаги декларация ва Совет — Туркия қўшма ахбороти эълон қилинди. Бу декларация ва ахборот ҳар иккала қўшни давлатнинг ўз ўрталаридаги муносабатларни тинчлик, дўстлик ва яхши қўшничиликнинг В. И. Ленин билан К. Отатурк асосини қурган традицияларига мувофиқ ривожлантиришга интилаётганликлари ва Совет Иттифоқи ҳамда Туркиянинг манфаатларини, умумий тинчлик ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш манфаатларини кўзда тутиб, турли соҳаларда ҳамкорликни янада кенгайтиришга тайёр эканликларини акс эттиради.

Мажлисда СССР Олий Совети Президиуми раиси Н. В. Подгорнийнинг расмий визит билан Туркияда бўлган вақтида қилган ишларини маъқуллаб, қарор қабул қилинди.

Шундан кейин СССР Олий Совети Президиуми СССР Олий Совети делегацияларининг Заир Республикаси ва Чад Республикасига, Янги Зеландияга, Канада ва Данияга қилган сафарлари якунларини қараб чиқди.

СССР парламент группаси делегацияси шу йил 3 апрелдан 8 апрелгача парламентлараро иттифоқ Ижроия Комитети, кенгаши ва комиссияларининг Яунда шаҳрида (Камерун) бўлиб ўтган кўкламги мажлисларида қатнашди.

СССР Олий Совети Президиуми СССР Олий Совети делегацияларининг чет эллардаги фаолиятини маъқуллади.

Президиум мамлакатнинг ички ҳаётига доир бир қанча масалаларни ҳам қараб чиқди. Корхоналар ва ташкилотлар ўртасида хўжалик масалаларига доир низоларни ҳал этиш вақтида давлат арбитражи органларининг қонунларни қўллаш практикаси тўғрисида Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссияларининг ахбороти тингланди.

Палаталар қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссияларининг раислари И. В. Капитонов ва И. Г. Кэбин жиноят қонунини бирмунча такомиллаштириш тўғрисидаги таклифларни СССР Олий Совети Президиумига тақдим этдилар. Бу таклифлар қараб чиқилиб, қабул қилинди.

СССР Олий Совети палаталарининг табиатни қўриқлаш комиссиялари мажлисида баъзи министрликларга қарашли корхоналар ҳовузлар ва ҳавонинг ифлосланишига йўл қўймаслик тўғрисидаги қонунларга қандай риоя қилаётганликлари тўғрисида ахборот бердилар. Президиум табиатни қўриқлаш комиссияларининг ахборотини маълумотга олди.

СССР Олий Совети Президиуми гуноҳни кечириш тўғрисидаги илтимосларни, СССР гражданлигига қабул қилиш ва СССР гражданлигидан чиқариш ҳақидаги илтимосларни ва бошқа масалаларни қараб чиқди. (ТАСС).

40 ЦЕНТНЕРЧИЛАР

Ўрта Чирчиқ район Куйбишев номли колхозининг Ортиқ Омилжонов бошлиқ 1-бригада азаматлари 40 центнердан пахта ҳосили етиштирамиз, деб социалистик мажбурият олишган. Шуниг учун 120 гектар ерга «Тошкент-2» навли чигит барвақт экилди. Мўл ҳосил учун курашда Эргаш Йўлдошев, Аъзам Ҳолиқов каби механизатор звено бошлиқларининг Мансурали Исоқов, Тўлаган Эсонов, Жумагул Холмирзаева ва Зайтуна Чўлиева каби бригада аъзолари намунали меҳнат қилдилар. Улар энди ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар.

Шунингдек, Очил Маматқулов бошлиқ бригаданинг 110 гектар ердаги ғўзаси гуркираб ривожланмоқда.

Ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олишга бел боғлаган бу икки бригада аъзолари ғўза парваришини кучайтириб, ғўзани яганадан чиқариш учун курашмоқдалар.

А. ҚОДИРОВ.

ЛИМОН ГУЛЛАДИ

Бундан бир неча йил бурун «Коммунист» колхозининг теплица хўжалигида ярим гектар майдонга 400 туп ниҳол экилиб, янги лимонзор ташкил этилган эди. Хозир шу лимонларнинг олди қийғос гулга кириб, ҳосил нишонасини кўрсата бошлади.

Районда лимончилик билан шуғулланаётган учинчи хўжалик ҳисобланган бу колхоз цитрусчилари шу йилнинг кузидан бошлаб дастлабки 15 минг дона лимонни териб олиш ниятидалар.

Хўжалик цитрусчилари ердан унумли фойдаланиш мақсадида лимон ораларида гул ва резавор ўсимликлар етиштиришни йўлга қўймоқдалар. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу ерда ўнлаб турли хил гуллар етиштирилмоқда. Дастлабки минг дона гул шаҳарликларга жўнатилди. Келгусида бутун лимонзорда гул ҳам етиштириладиган бўлади.

В. КОМИЛОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

Дон ва дуккакли дон экинлари ҳосилини, кўп йиллик ўтларнинг уруғликка ажратилган пичанини, узун толали зиғир поясини ва силосбоп экинларни йиғиштириб олишда ишловчи тракторчи-машинистларни, комбайнчиларни ва комбайн агрегатларининг бошқа ходимларини хўжаликда белгиланган мавсум нормасини яхши бажарган, ҳосилни яхши сифатли қилиб, нобуд қилмай ўриб олган тақдирда моддий рағбатлантириш тадбирлари белгиланди. Совхозларнинг ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг директорларига картошка, сабзавот, мева, узум ва резавор мева ҳосилининг 10 процентгача бўлган қисмини совхозларнинг доимий ишчилари, шунингдек шу экинлар ҳосилини йиғиштириб олишга жалб қилинган одамлар иш ҳақи ҳисобига пландаги таннархи билан, лекин чакана нархдан ошириб юбормай сотишга рухсат берилди.

Шу қарорга биноан совхозларнинг ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг ходимлари учун белгиланган рағбатлантириш тадбирларини қўлланиш колхозларга тавсия этилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига шаҳарлардаги, ишчи посёлкаларидаги ва қишлоқ манзилгоҳларидаги меҳнатга яроқли аҳолини қишлоқ хўжалик ишларига ва ғалла қабул қилиш корхоналаридаги ишга жалб қилиш ҳуқуқи берилди. Шу ишларга жалб қилинган ишчилар ва хизматчиларнинг асосий иш жойидаги ўртача ойлик иш ҳақининг 50 проценти сақлаб қолинади. Бу ҳақни ишчи ва хизматчиларнинг асосий иш жойидаги корхоналар ва ташкилотлар ўз маблағлари ҳисобидан тўлайдилар. Шу муносабат билан қишлоқ хўжалик ишларига ва ғалла қабул қилиш корхоналаридаги ишга жалб этилган ишчи ва хизматчиларга суточний ва ётоқхона ҳақи тўланмайди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига қишлоқ хўжалик ишларига ва ғалла қабул қилиш корхоналаридаги ишга жалб қилинган аҳолига меҳнат ҳақи ва йўл ҳақи тўлаш тартибини белгилаш топширилди.

РСФСР Министрлар Совети билан Қозоғистон ССР Министрлар Советига РСФСР ва Қозоғистон ССРнинг қўриқ ерларидаги районларга ишга борувчи комбайнчиларга, комбайнчи-механикларга, тракторчиларга, ғалла ўриш машиналарининг машинистларига вақтинчалик иш жойига бориш ва ундан қайтиш ҳақини тўлашга ҳамда йўлда бўлган вақти учун ва совхоз ёки колхозга етиб келгандан кейин дастлабки уч кун учун ўртача иш ҳақи тўлашга рухсат берилди (ўртача иш ҳақи асосий иш жойидаги охирги уч ой давомидаги иш ҳақидан ҳисоблаб чиқарилади). Совхозларда мазкур механизаторлар меҳнатига қўриқ совхозлардаги нормалар ва расценкалар бўйича ҳақ тўлансин.

Комбайнчилар, комбайнчи-механиклар, тракторчилар ва ғалла ўриш машиналарининг машинистлари асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақининг 75 процентини оладилар. Бу ҳақни механизаторларнинг асосий иш жойидаги корхоналар ва ташкилотлар ўз маблағлари ҳисобидан тўлайди. Шу муносабат билан командировка қилинган механизаторларга суточний ва ётоқхона ҳақи тўланмайди.

РСФСР ва Қозоғистон ССРнинг қўриқ ерларидаги районларга бошқа районларнинг колхозларидан ғалла ўрим-йиғимига юборилган комбайнчилар, комбайнчи-механиклар, тракторчилар, ўриш машинасининг машинистлари ва шофёрларга суточний ва ётоқхона ҳақи ўрнига шу қарорга мувофиқ командировка қилиб юборилган хўжаликлар томонидан пул тўлаш белгиланди. Шу муносабат билан бу колхозчиларнинг асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақи сақланмайди.

Командировка билан келган механизаторлар меҳнатига совхозлардаги нормалар ва расценкаларга қараб ҳақ тўлаш колхозларга тавсия қилинди.

РСФСР Министрлар Совети билан Қозоғистон ССР Министрлар Советига колхозларга, совхозларга ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарига РСФСР ва Қозоғистон ССРнинг қўриқ районларига ҳосил ўрим-йиғими учун келган ва шу районлардаги комбайнда ишлаш мавсум нормасини бажарган комбайнчилар билан уларнинг ёрдамчиларига давлат харид нархларида 10 центнергача миқдорда нақд пулга дон сотиш ҳуқуқини беришга рухсат этилди.

Дон ва қанд лавлаги ташиб олишда 2 смена (1 автомобилда 2 ҳайдовчи) бўлиб ишловчи шофёрларга автомобилларнинг ҳар кеча-кундузда 20 соат узлуксиз ишлашини таъминлаган тақдирда бу йил тариф ставкасининг 20 проценти миқдорида қўшимча мукофот беришга, Сибирь, Урал, Қуйи ва Ўрта Волга районларида ҳамда Қозоғистон ССРнинг қўриқ районларида эса, дон ташишда ишловчи шофёрларга тариф ставкасининг 40 проценти миқдорида мукофот тўлашга рухсат берилди. Мукофотлар суткалик иш натижаларига қараб суткалик топшириқни бажарган ва автомобилни кейинги кунларда ишлатиш учун яроқли ҳолатда топширган тақдирда ёзилади.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1972 йилда саноат, транспорт корхоналарнинг, муассасалар ва ташкилотларнинг белгиланган план топшириқларини бажаришига зарар етказмаган ҳолда уларнинг тракторлари ва автобензавозларини шофёрлар билан бирга, шунингдек тракторчи-машинистларини ҳамда бошқа механизаторлари ва шофёрларини 1972 йилда колхоз ва совхозлардаги ишнинг энг долзарб пайтларида ишга жалб қилишга ижозат берилди.

Совхозларнинг ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг директорларига пичан, хашак ўримида ва силос тайёрлашда ишлаган ходимларга тайёрланган дағал ем-хашак ва силоснинг муайян қисмини қўшимча иш ҳақи тариқасида (бепул) беришга ҳамда совхозларнинг ва бошқа давлат корхоналарининг ўз хонадонида шахсий чорва моли бўлган доимий ишчиларига дағал ем-хашак ва силоснинг муайян қисмини пландаги таннархи билан сотишга ижозат берилди.

Шу қарорда совхозларнинг ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг ходимлари учун белгиланган рағбатлантириш тадбирларини қўлланиш колхозларга тавсия этилди.

СССР давлат банки молиявий қийинчиликка дуч келган айрим колхозларга, совхозларга (уларнинг қайси идорага қарашли эканлигидан қатъий назар) паррандачилик фабрикаларига, наслчилик ва йилқичилик заводларига, қишлоқ хўжалик таълим ишлаб чиқариш, тажриба-ишлаб чиқариш хўжаликларига, «Сельхозтехника» район бирлашмаларига (бўлимларига), магазинларига ва базаларига уларнинг асосланган илтимосномаларига кўра запас қисмлар ва ремонт эҳтиёжлари учун керакли материаллар, нефть маҳсулотлари ҳақини, машина-тракторларни ва юк автомобилларини ремонт қилиш ва уларга техника хизмати кўрсатиш юзасидан қилинган иш учун ҳамда «Сельхозтехника» ташкилотлари бажарадиган механизациялашган қишлоқ хўжалик ва транспорт ишлари учун ҳақ тўлашга, ем-хашак, минерал ўғитлар, гербицидлар ва заҳарли химикатлар ҳақини тўлашга, шунингдек колхозчилар меҳнатига ҳақ тўлашга СССР давлат банки ссудалари бўйича муддати ўтиб кетган қарзи бор-йўқлигидан қатъий назар истисно тариқасида 1972 йил 1 ноябргача қисқа муддатли кредит бериб туриши лозим.

Дон қабул қилиш муддатларини қисқартириш мақсадларида РСФСР Министрлар Совети билан Қозоғистон ССР Министрлар Советига қўриқ ер районларидаги ғалла қабул қилиш пунктларида дон ортиш-тушириш билан банд бўлган юкчи ишчиларнинг меҳнатига ғалла қабул қилиш бошланган пайтдан то 1972 йилнинг 1 декабригача 50 процент оширилган ҳақ тўлаш ҳуқуқи берилди. Бунинг учун улар кундузги иш нормасини бажарган бўлишлари шарт.

Йўллар министрлиги, РСФСР дарё флоти министрлиги ва денгиз флоти министрлиги 1972 йилда машина-ускуна, эҳтиёж қисмлар ва бошқа моддий техника ресурслари ортиш учун вагон, кема ва контейнерлар биринчи навбатда (планга биноан) берилишини таъминлашлари ҳамда қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалигига, ғалла қабул қилувчи корхоналарга, суғориш ва қуритиш системалари қурилишига, элеваторлар, омихта ем корхоналари, тегирмонлар ва дон ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва сақлашни таъминлаш билан алоқадор объектларга юборилувчи юк ортилган поездлар, кемалар темир йўл ва сув йўлларида бориши устидан назорат ўрнатишлари керак.

Пландагидан ташқари юк ташиш зарурати туғилганида шу юкларни министрликлар ва идоралар билан келишиб олган ҳолда ортиб юбориш учун вагон, кема ва контейнер берилиши таъминлансин.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари СССР қишлоқ хўжалиги министрлиги ва тегишли касаба союз республика советлари билан келишиб олган ҳолда қишлоқ районлари ёки районлар группаси, шунингдек область, ўлка ва автоном республикалар учун 1972 йилги ҳосил дони ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиб-териб олиш ва ташиш палласи учун пул мукофоти ва кўчма қизил байроқлар таъсис этиш вазифаси топширилди. Байроқлар ва пул мукофоти ҳар 10 кунлик иш якунларига қараб автомобиль колонналарига ва бошқа транспорт бўлинмаларига топширилиб туради.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига «1972 йилги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳосилини автомобилда ташиш аълочиси» деган фахрли ном белгилаш ва бунга сазовор бўлган кишиларга область, ўлка ижроия комитетлари, республика Министрлар Советларининг ёрлиқларини топшириш тавсия этилди.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига, СССР қишлоқ хўжалиги министрлиги, мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, тайёрлаш министрлиги ва «Союзсельхозтехника»га 1972 йил ҳосили ўрим-йиғими учун ажратилган моддий ресурслар қаттиқ тежашни таъминлаш вазифаси топширилди.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область, район партия комитетларига ва саноат корхоналарининг партия ташкилотларига 1972 йилги қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини ўриб-йиғиб олишга тайёргарлик кўриш ва шу мавсумни ўтказишда саноат корхоналари оталиқ тарзида колхоз ва совхозларга, ғалла қабул қилувчи ва донни қайта ишловчи корхоналарга ёрдамини ташкил этиш таклиф қилинди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети партия, совет, қишлоқ хўжалик, комсомол ва касаба союз ташкилотлари, колхозлар ва совхозлар, саноат корхоналари ва транспорт ташкилотлари ҳосилни нобуд қилмай ўриб-йиғиб олинишини, зарур миқдорда ем-хашак тайёрланишини, давлатга дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш планининг тўла ва ошириб бажарилишини таъминламоқ учун барча чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирдилар.

СОБИР ТОЛИПОВни касбдошлари «машина доктори» деб айтишади. 25 йилдан буён Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасида механик бўлиб ишлаб келаётган бу ишчи чеварларнинг ҳурматига сазовор бўлган. Чунки у барча машина-механизмларни тез ва соз ремонтдан чиқаради. Суратда: ўртоқ С. Толипов иш устида.

ТОШКЕНТЛИКЛАР УЧУН

Тошкентдаги сут комбинати коллективи республикамиз пойтахти меҳнаткашлари эҳтиёжлари учун кўплаб озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб бериш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқда. Ҳозир ҳар кеча-кундузда 180 тонна атрофида сут ва сут маҳсулотлари тайёрланиб, савдо шохобчаларига жўнатилмоқда.

Корхонада янги техника ва прогрессив технологияни жорий қилиш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш ишлари давом этмоқда. Натижада маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайяпти, сифати яхшиланиб, таннархи арзонлашмоқда. Ҳозир коллектив қўлидан чиқаётган маҳсулотларнинг тури 30 тадан ҳам ошиб кетди. Ишчи-хизматчилар тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан умумхалқ ҳаракатига қўшилиб, зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олиб ишлашяпти. Улар беш йиллик планни муддатидан бир ой илгари, тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириғини эса 20 декабргача бажаришга аҳд қилганлар.

Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар эл-юрт олдида берилган шу ваъданинг тўла уддасидан чиқиш мақсадида фидокорона ишламоқдалар. Ойлик топшириқлар ортиғи билан адо этилмоқда. Тўрт ойлик маҳсулот реализация қилиш топшириғи зиёдаси билан уддаланди.

Корхона цехларида беш йиллик нормани тўрт-тўрт ярим йилда бажариш ташаббуси издошлари сафида ўнлаб ишчилар бор. Уларнинг бири илғор ишчи Ўлмасхон Носировадир. Ўлмасхон сутни қоғозга қадоқлаш машинасини уч йилдан бери бошқариб келмоқда. Ўз касбини пухта эгаллаган бу меҳнатсевар аёл беш йилликни тўрт йилда бажармоқчи. Шу кунларда у июль ойи ҳисобига маҳсулот бермоқда.

Қ. МУҲАММАДЖОНОВ.

130 МИНГ СЎМ ТЕЖАМ

Олмалиқдаги мис саралаш фабрикасида ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, меҳнатни илмий асосда ташкил этишга катта эътибор берилаяпти. Коллектив ишлаб чиқаришни такомиллаштириш ва ўз фаолиятининг техник-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашда бу иш муҳим аҳамиятга эга эканлигини ўз тажрибасида кўриб турибди.

Меҳнатни илмий уюштириш соҳасида корхонанинг маъдан майдалаш цехи коллективи бошқаларга ўрнак бўлмоқда. Цехда НОТ билан шуғулланувчи махсус ижодий бригада ташкил этилган. Унга цех бошлиғи ўртоқ А. Рошков раҳбарлик қилмоқда. Бундан ташқари, меҳнатни илмий уюштириш тадбирларини ишлаб чиқиш ва жорий қилишда юзлаб ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар ҳам қатнашмоқда.

Цехда ўтган йили НОТ плани амалга оширилди. Шу планга мувофиқ 23 та тадбир кўрилди. Улар мавжуд асбоб-ускуналардан оқилона фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштириш ва, иш шароитини енгиллаштиришга хизмат қилувчи тадбирлар эди. Натижада 132,4 минг сўм иқтисодий самара кўрилди. 25 ишчи ва 5 инженер-техник ходим бошқа вазифаларни бажаришга ўтказилди. Меҳнат унумдорлиги эса 7,7 процент ортди.

Меҳнатни илмий уюштириш ихлосмандлари бу йил ҳам самарали изланиш олиб боришяпти. Ўтган биринчи кварталда бир неча тадбир кўрилди. Дастлабки ҳисобларга қараганда улар ишлаб чиқаришга минглаб сўмлик фойда келтиради.

ҚИШЛОҚ ҚУРУВЧИЛАРИ

Коллективимиз зиммасига масъулиятли вазифа юклатилган. Қишлоқларимиз чиройини очиш, деҳқонларимиз турмуш шароитини яхшилаш, фаровонлигини оширишга озми-кўпми ҳисса қўшиш билан барча бинокорларимиз ҳақли равишда фахрланадилар. Айниқса, социалистик мусобақани пухта ташкил этиш ишимизнинг самарали бўлишига катта ёрдам беряпти. Шу туфайли ҳам тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида зиммамизга олган социалистик мажбуриятларни бекам-кўст бажаришга эришмоқдамиз.

Бошқармамиз қурувчилари тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида анча дуруст ишлашяпти. Биринчи квартал плани шараф билан адо этилди. Қўшимча бир неча минг сўмлик қурилиш ишлари амалга оширилди. Натижада республикамиздаги қишлоқ қурувчилари ўртасида бораётган ўзаро социалистик мусобақада учинчи ўринни олишга сазовор бўлдик. Коллективимизга Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Узсовпрофнинг учинчи даражали пул мукофоти берилди.

Бошқармамизда турли миллат вакиллари аҳил бир оила аъзоларидек ишлашяпти. «Ҳамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун» деган коммунистик шиор фаолиятимиз қонуни бўлиб қолган. Кўпчилик бинокорлар ва бригадалар топшириқни ортиғи билан адо этишяпти.

Т. Хасанов, Я. Бахчиванис, Е. Комилов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадалар топшириқни бир ярим баравар атрофида бажаришяпти. Дурадгорлардан Қўчқоров, Тишченко, сувоқчилардан Оллоёров, Мингалиева, Нишонбоева, бўёқчилардан Кличенко ва бошқа ўнлаб қурувчилар меҳнатда касбдошларига ўрнак бўлмоқдалар.

М. ЭШОНХЎЖАЕВ,
Калинин район колхозлар аро қурилиш бошқармаси кадрлар бўлими бошлиғи.

Меҳнат вахтасида

ТОШКЕНТДАГИ 2-пойафзал фабрикасининг ишчиси ўртоқ В. Самохина ўз касбига сидқидилдан берилган. Моҳир пойафзалчи нормани 140 процентга етказиб бажармоқда. Ушбу суратда ўртоқ В. Самохинани иш устида кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотолари.

КОРХОНА КЕНГАЙМОҚДА

Шўралисойдаги «Октябрь» ремонт-механика заводи йўл қурилиш машина-механизмларини капитал ремонтдан чиқарувчи йирик корхона ҳисобланади. Ҳар йили корхона цехларида юзларча минг сўмлик ремонт ишлари бажарилади.

Областимизда йўл қурилиши ишларининг йилдан-йилга кенгайиб бораётганлиги туфайли фойдаланилаётган машина-механизмлар сони ҳам муттасил кўпаймоқда. Бу ўз навбатида уларни ремонт қиладиган базани кенгайтиришни тақозо этяпти. Шунинг учун ҳам «Октябрь» ремонт-механика заводини кенгайтириш ишлари бошлаб юборилди. Бу ерда мавжуд цехлар ёнида янги ишлаб чиқариш корпуслари қад кўтаради. Улардаги технологик жараёнларнинг аксарияти механизмлар ва автомат воситалар билан бажарилади. Реконструкция тугаллангач, ҳар йили 2,5 миллион сўмлик ҳажмда ремонт ишларини амалга ошириш мумкин бўлади.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

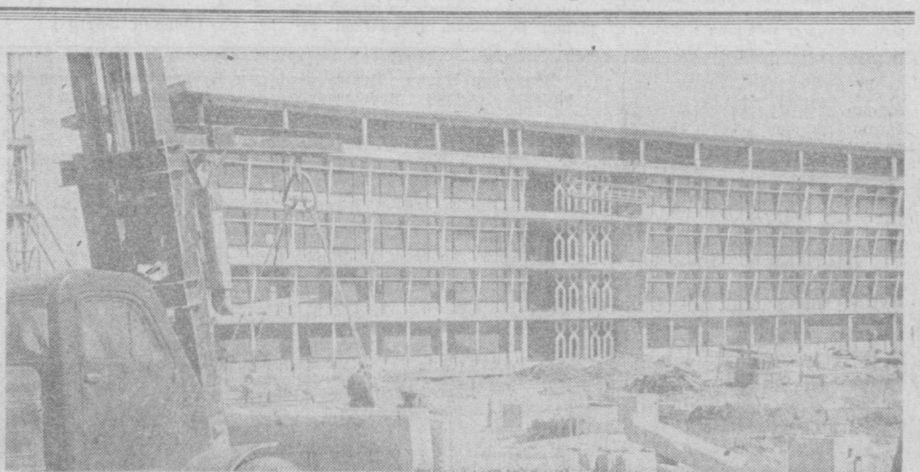

ПОИТАХТИМИЗНИНГ студентлар шаҳарчаси йил сайин кенгайиб бормоқда. Янги-янги ўқув корпуслари, ётоқхона ва хиёбонларга асос солинмоқдаки, улар шаҳарча ҳуснини янада очиб юбормоқда. Суратда: 7-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари геология факультети биносини тезкорлик билан қўлдан чиқармоқдалар.

Р. Солижонов фотоси.

ГЎЗАЛЛИК ШАЙДОСИМИЗ

Асосий ишлаб чиқариш корпусида НОТ бўйича кўринишдан оддийгина бир қатор тадбирларни амалга оширгандик. Дарров унумда, сифатда ўз аксини кўрсатди. Бу ерда асосан ҳар хил валлар ишлаб чиқарилади. Валларнинг оғирлиги маълум: ҳар бири 7—8 жараёндан ўтади. Ҳар бирини ташиб туриш керак. Биз узун тарнов қилдик-да, ичига занжир ўрнатдик. Оғир деталлар шу занжирнинг устига ётқизиб қўйилади. Занжир сирғалган сари деталь устида кетаверади. Шу тадбирнинг ўзи ишлаб чиқариш унумдорлигини 12 процентдан зиёдга кўтарди. Цех озода бўлиб қолди. Кейин плита ётқиздик. Бинонинг ички кўринишига анча ҳусн қўшилди.

Тажриба шуни кўрсатаяптики, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш йўли билан кўп маблағ сарф қилмасдан туриб, ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштириш мумкин экан. Бунга кўпчиликнинг эътиборини қарата билиш, резервлардан унумли фойдаланиш керак.

Бир кун ишчилар орасида, бир бошли ўювчи станокни кўп бошлига айлантириш мумкин, деган гап ўртага ташланди. Гапнинг қўзғалишида жон бор эди. Кўп бошли ўювчи станок етишмай қолди. Ишчилар билан суҳбатлашдик. Мутахассисларнинг эътиборини шунга қаратдик, уларга имкониятларига қараб баъзи қисмларни мукаммал ишлашни бўлиб ҳам бердик. Ниҳоят кўпчиликнинг заковати билан шундай станок бунёд бўлди. Унум олти марта ўсди.

Йиғув цехида оғир жараёнлардан бири экскаватор занжирини йиғиш эди. Занжир ерга тизилгач, михланар, кейин қўлда кўплашиб ағдариб, яна мустаҳкамланарди. Кишини белидан келадиган қилиб дастгоҳ қилдик. У ричаг билан осонгина ағдарилади ва занжирни мустаҳкамлаб, яна механизм билан махсус жойга тушириб қўяди.

Ишни ўзини билгандан кўзини бил, деган гап бор. Ҳақиқатан ўйлаб, кенгашиб, изланиб ишланса қанчадан-қанча маҳсулотни тежаб қолиш, вақтдан ютиш, унумни ошириш мумкин. Мана оддий бир мисол. Маълумки, ҳар бир цехда тайёр деталлар учун омбор бор. Омборларимиздаги тайёр деталлар сақланувчи яшчиклар икки-уч қаватли қилиб ўрнатилган. Ҳамма омборлардаги яшчикларни беш қаватли қилиб, битта юрувчи штабелёр қўйдик. Натижада ишлаб чиқариш майдони икки ҳиссага кенгайди, деталларни жойлаштириш тезлиги 2—3 баравар ўсди.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш кундан-кунга кенг ўрин олиб бораяпти. Шунинг учун ҳам меҳнат шароити яхшиланмоқда, ишлаб чиқариш маданияти юксалмоқда, оғир жараёнларни такомиллаштириш учун илмий методлардан кўпроқ фойдаланилмоқда. Бу ишларнинг самарасида эса бутун коллективнинг хизмати бор. Айниқса, ҳар бир ишда бошқош бўлаётган бош ишлаб чиқариш корпуси бошлиғининг ўринбосари Ю. Пилишенко, инструменталь цехи бошлиғи М. Минкевич, инженер А. Блогадирларнинг номини эслаб ўтиш ўринлидир.

Бу СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига совғамиз бўлади.

М. ПОНОМАРЕВ,
Тошкент экскаватор заводи НОТ бўлимининг бошлиғи.

ИЛМИЙ-МЕТОДИК КОНФЕРЕНЦИЯ

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти ректорати профессор-ўқитувчиларнинг мактаб ва жамоатчилик билан алоқасини мустаҳкамлаш ва ҳамкорликда ишлаши борасида бир қатор муҳим тадбирларни амалга оширяпти.

Чунончи, институтнинг тажрибали методист-ўқитувчиларидан икки группаси областимизнинг районларига жўнаб кетди.

Мактабларнинг кўпчилик синфларида дарслар янги программалар асосида ўқитилаётган, барча синфларда битириш ва синфдан-синфга кўчириш имтиҳонлари ўтказиш учун қизғин ҳозирлик бораётган шу кунларда бу иш муҳим аҳамиятга эга бўлаяпти.

Яқинда институтнинг ўзбек тили ва адабиётини ўқитиш методикаси кафедрасининг профессор-ўқитувчилари Оққўрғон районида бўлиб, тил-адабиёт ўқитувчилари иштирокида илмий-методик конференция ўтказдилар.

Илмий-методик конференцияда доцент Т. Салимов таълим-тарбия ишининг асосий жонкуяри бўлган ўқитувчининг шу кундаги вазифалари ҳақида тўхталди.

Кафедра аъзоларидан Б. Мирзааҳмедов, Қ. Аҳмедов, А. Исабоев ва У. Салоҳиддинов ўртоқлар, «Ўқувчилар нутқини ўстириш», «Обзор материалларини ўрганиш», «Қозоқ тилини ўқитишнинг асосий метод ва усуллари», деган темаларда докладлар қилдилар.

М. УБАЙДУЛЛАЕВА.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРДА

ПОСЁЛКА ИСТИҚБОЛИ

Ҳозирги кунда областимиздаги қишлоқ ва посёлкалар жамоли кун сайин ўзгариб, кўркам ва обод бўлиб бормоқда. «Бектемир» поселкаси ҳам йил сайин инсон меҳнати билан кўркам ва обод бўлаяпти Унинг соя-салқин кўчаларида сайр қилар экансиз, бир текисда саф тортган уй-жойлар, савдо ҳамда медицина муассасалари, ошхона ёки кинотеатрларнинг серҳашам бинолари киши дилини қувнатади.

Бундан атиги уч-тўрт йил муқаддам кўримсиз бўлган поселкада ҳозир 36 та ташкилот, 7 та завод, 4 та автобаза, механизациялашган кўчма колонна, 4 та болалар боғчаси, 8 та ошхона, бир қатор маданий-маиший объектлар ишлаб турибди. Уларда 17 миллат вакилларидан иборат 13 мингдан ортиқ аҳоли бир оила фарзандларидек аҳил ва иноқ меҳнат қилиб, ўз поселкаларининг эртанги равнақи, ва чиройи учун курашишмоқда.

— Поселкамиз чиндан ҳам йил сайин ўз жамолини очиб боряпти,— дейди поселка Советининг раиси Мирзахон ота Раҳимов,— яқин икки-уч йил ичида эса у яна кенгайиб, яна кўркам ва обод бўлади. Ҳозир «Роҳат» кўлидан Олмалиқ йўлигача 350 гектар ер поселкамиз территориясига қўшиб берилди. Ана шу ерда яқин йиллар ичида ишчилар шаҳарчаси қаддини ростлайди. Шаҳарчада иккита катта болалар боғчаси, 1000 дан ортиқ ўқувчига мўлжалланган уч қаватли мактаб биноси қуриш режамиз бор. Шу йили ҳозир қаддини ростлаб қолган 280 ўринли болалар комбинати фойдаланишга топширилади. Яна икки-уч йилдан кейин келган киши шаҳарчани таний олмайди. Бу ерда 23 та икки қаватли уй-жой биноси, 350 киши овқатланадиган ошхона, 200 ўринли кинотеатр ҳам қад кўтаради. Шаҳарда яшовчи ҳар бир хонадон газ билан таъминланади.

Поселка аҳолисининг сўзи билан иши бир жойдан чиқаётганлигини поселка кўркидан билса ҳам бўлади. Шу йил баҳорнинг ўзида 6,5 минг тупдан ортиқ мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди, мактаб, боғча, завод ҳовлилари кўкаламзорлаштирилди.

Поселка Советида 56 нафар депутат бор. Улар ўз сайловчиларининг наказларини бажариш йўлида катта ташаббускорлик ва жонкуярлик кўрсатишмоқда. Масалан, поселка Советининг депутати В. Г. Духанин, Т. Жўраев, А. Юнусов, В. Лосева, И. Иванова, М. Раҳматуллаев, Ҳ. Умаров, Л. Югай каби ўртоқлар поселканинг бугунги кўрки, эртанги истиқболи йўлида кўпчиликка бошчилик қилишмоқда.

А. ҚОДИРОВ.

ДАЛА ШИЙПОНИ—ТАРБИЯ ЎЧОҒИ

Областимиз колхоз ва совхозларининг меҳнаткашлари тўққизинчи бешйиллик топшириқларини амалга ошира бориб, қишлоқ хўжалиги экинларидан тобора мўл ҳосил етиштирмоқдалар. СССРнинг шонли 50 йиллиги нишонланадиган 1972 йилда ҳам улар юксак марраларни кўзлаган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Далаларда ишлаётган деҳқонларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш йўлида барча чора ва тадбирлар кўрилмоқда.

Кейинги пайтда областимиз колхоз ва совхозларида дала шийпонлари ишини намунали йўлга қўйишга эътибор анча кучайди. Бу табиий бир ҳол албатта. Дала шийпонлари иши қанчалик яхши бўлса, дам олиш хоналари яратилиб, дала бошида иссиқ овқатлар ташкил этилса, боғча ва яслилар иши жонланса, ишга барака кираверади. Шу мақсадда дала шийпонлари ишини кўрикдан ўтказувчи область комиссияси ташкил этилган эди. Шу йилнинг 1 апрель ва 15 май мобайнида дала шийпонларида амалга оширилган тадбирлар комиссия текширувидан ўтказилиб, кўрикнинг биринчи даврига якун ясалди.

Ташкил этилган дала шийпонларининг кўпчилиги типовой бўлиб, улар қишлоқ меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялашда ва улар эътиборини КПСС XXIV съезди Директиваларида қўйилган вазифаларни бажаришга қаратишда катта роль ўйнамоқда. Кўрикнинг биринчи даврида жойларда яратиб берилган намунали иш шароитлари чигитни ўз вақтида сифатли экиб олишга ва дастлабки ишловларни намунали ўтказишга хизмат қилди. Тузилган район кўрик комиссиялари дала шийпонлари ишини янада яхшилашга кўмаклашдилар.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхози, Калинин районидаги «Охунбобоев» номли совхоз, Бекобод районидаги «Победа» колхози, 2-«Далварзин» совхози, Янгийўл районидаги «Интернационал», Охунбобоев номли, Бўка районидаги Ильич номли, Оржоникидзе районидаги« Қизил Ўзбекистон», «Октябрь», «Правда» колхозлари каби бир қатор илғор хўжаликларнинг дала шийпонлари қишлоқ меҳнаткашларига намунали маданий-маиший хизмат кўрсатмоқда. Дала шийпонларининг кўпчилиги зарур бўлган инвентарлар билан етарли жиҳозланган. Шиор ва плакатлар барчани КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширишга чорлайди. Ўтказилаётган суҳбат ва лекциялар давомида илғор тажрибалар кенг оммалаштирилмоқда.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозининг Султон Юнусов бошлиқ бригадаси дала шийпони ишини ҳаммага ўрнак қилиб кўрсатса арзийди. Шийпонда колхозчиларнинг тушки дам олиш соатлари кўнгилдагидек ўтаяпти. Дала бошида иссиқ таом ва чой ташкил этилмоқда. Стол устида янги келтирилган газета-журналларни, кутубхона жовонларида бадиий ва оммабоп асарларни кўриш мумкин. Шахмат ва шашка тахталари устида қизғин мусобақалар бўлиб туради.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхозининг 6-бригадаси, «Политотдел» колхозининг 12-бригадаси дала шийпонларида мунтазам равишда кинофильмлар намойиш қилинмоқда. Бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг аъзолари қизиқарли программаларда концертлар қўйиб бермоқдалар. Ташкил этилаётган кечаларда меҳнат қаҳрамонлари ва ветеранлари билан учрашувлар бўлмоқда.

Калинин районидаги Охунбобоев номли колхознинг ўртоқ Ғуломов бошлиқ 2-бригадаси аъзолари ўтган йили 111 гектар ерда деҳқончилик қилиб, давлатга 500 тоннадан ортиқ сабзавот ва узум топширдилар. Унумли меҳнат қилиш учун дала шийпонида барча шароитларнинг яратилганлиги туфайли мана шундай ютуқлар қўлга киритилди. Эндиликда улар СССРнинг 50 йиллиги шарафига ўзаро мусобақани кенг қулоч ёйдирмоқдалар. Шонли санага бағишлаб чиқарилаётган деворий газета сонларида коллектив олдида турган вазифалар алоҳида шарҳлаб кўрсатилмоқда.

Шу ўринда Янгийўл районидаги Киров номли колхознинг 5-бригадаси дала шийпонида яратилган қулайликларни ҳам алоҳида кўрсатиб ўтиш керак. Қўшқаватли бу замонавий дала шийпонида 850 та китоб фондига эга бўлган кутубхона, боғча-ясли жойлашган. Иккинчи қаватда колхозчилар овқатланишиб, қўшни хонада дам оладилар. Ҳовлида эса душхона қурилган. Шиор ва плакатларда шу куннинг нафаси сезилиб турибди. Колхоз касаба союзлари комитетининг раиси А. Гусейнов дала шийпонида тез-тез бўлиб, фойдали маслаҳатлар бериб боряпти.

Кўрик комиссияси аъзолари мана шундай илғор ва намунали дала шийпонлари ишини кўриб, беҳад мамнун бўлдилар. Комиссия аъзолари айни пайтда шаҳар меҳнаткашларининг қишлоққа кўрсатаётган оталиқ ёрдамларини ҳам алоҳида таъкидладилар. Ангрен шаҳрининг кончилари Бўка районн хўжаликлари дала шийпонларини ремонт қилишда ва жиҳозлашда айниқса катта ҳисса қўшмоқдалар. Шаҳар корхоналари қишлоққа ёрдам юзасидан ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олиб ишламоқдалар. Улар кучи билан майнинг дастлабки ўн кунлигида 8 та дала шийпони ремонтдан чиқарилди. Учинчи квартал охиригача янгидан тўртта дала шийпони қурилиб, ишга туширилади.

Дала шийпонлари ишни текширувчи область кўрик комиссияси 1 апрелдан 15 майгача бажарилган иш якунларини кўриб чиқиб, биринчи ўринни Янгийўл районидаги Киров номли колхознинг 5-бригадаси ва Ўрта Чирчиқ районидаги Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг ўқув хўжалиги иккинчи бўлимининг 1-бригадасига беришга қарор қилди. Бошқа район хўжаликларининг 9 та бригадаси дала шийпонлари, 2 ва 3-ўринларни бўлишиб олдилар.

СУТ ВА ГЎШТНИ ЯНАДА КЎПРОҚ ЕТИШТИРАМИЗ

Тўққизинчи бешйилликнинг иккинчи йилида ҳам совет халқи улкан ишларни амалга оширмоқда. Саноатимиз тўхтовсиз юксалмоқда, қишлоқ хўжалиги ривожланиб боряпти. Эндиликда ҳар бир киши планнигина эмас, зиммага олган мажбуриятни ҳам шараф билан бажаришга одатланиб қолди.

Коллективимизнинг хўжалик вазифаларини бажариш соҳасидаги ишлари ҳам диққат-эътиборга сазовордир. Чорвадорларимиз янги йилнинг дастлабки кунидан бошлаб зўр ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишга киришдилар. Резервларни ишга солиш, меҳнат унумдорлигини ошириш билан бирга зиммадаги мажбуриятни шараф билан адо этиш учун дадил қадам ташладилар. Айниқса, бу соҳада молбоқар, сут соғувчи, бўрдоқи боқувчиларнинг хизматини алоҳида қайд қилиш ўринлидир. Улар қишнинг совуқ кунларида ҳам ишни бўшаштирмадилар, чорва моллари қишловини яхши уюштирдилар, моллар нобуд бўлмади. Молларимиз қишдан семиз ва соғлом чиқди. Бу эса гўшт, сут етиштиришда муҳим роль ўйнади. Биз, қиш ойларида ҳам сут булоғини тўхтовсиз кўпайтирдик.

Бу эса қувончли ютуқларни қўлга киритишимизга сабаб бўлди. Ҳар бир сигирдан кунига 11—12 килограммдан сут соғиб олиниши, чорвадорларимиз фидокорона меҳнатининг натижаси эди. Баҳор келиши билан чорва моллари боқуви яна ҳам яхшиланди. Тўйимли кўк майсалар билан боқишга ўтдик.

Биз Анастасия Ивановна Чудная билан ҳар қанча фахрлансак арзийди, у ҳақиқатан ҳам ўз ишининг моҳир устаси. Боқимидаги ҳамма сигирлар семиз ва серсут. Ўртоқ Чудная бу йил ҳам ўтган йиллардагидек ғайрат кўрсатиб ишлаяпти. Шунинг учун кунлик, ойлик сут топширишда пешқадамликни қўлдан бермаяпти. У кейинги уч ой ичида 1025 центнер сут топшириши керак эди, ҳақиқатда 1120 центнер сут топширди. Унинг сафдоши Э. Суюнова ҳам бўш келмаяпти. Ўз боқимидаги сигирлардан сут соғиб олишни ўтган йилга нисбатан кескин кўпайтирганлиги сабабли у квартал топшириғини 118 процентга етказиб адо этди.

Биз бу йил 7872 центнер сут олишимиз керак. Шундан 5500 центнерини давлатга сотишни планлаштирганмиз. Бу топшириқ, албатта, ортиғи билан бажарилади. Ҳозирги суръат бундан далолат бериб турибди. Илғор сут соғувчиларимиз кўпаяётганлиги сабабли ярим йиллик сут ишлаб чиқариш 65 процентдан ортиб кетди. Уч ярим ой ичида 2550 центнер сут ишлаб чиқарилиб, шундан 2100 центнердан ортиғи давлатга сотилди. Шундай қилиб, ярим йиллик сут ишлаб чиқариш планимиз 4 ой ичида уч ярим баробарга кўпайди.

Биз Паша Узунова, Зинаида Бакулина каби чорвадорларимиз билан ҳам ҳақли равишда фахрланамиз. Улар илғорлар тажрибасини моҳирлик билан ўрганиб, янгидан-янги марраларни эгаллашаяпти. Бу икки аёл бузоқ боқади. Уларнинг ҳар бирига 60 бошдан бузоқ бериктиб қўйилган. Улар бузоқларни тез-тез очиқ ҳавода яйратиб туришади, молхонани озода сақлашади, мол боқишда озуқа рационига тўла риоя қилишади. Бузоқлар бир кеча-кундузда 950—1000 граммгача семирмоқда.

Хўжаликда гўшт етиштириш ва сотиш ҳам ёмон эмас. Бўрдоқи боқарлар яхши ишлашаяпти. Давлатга сотилаётган қорамоллар тирик вазни нормадагига нисбатан анча юқори бўлаяпти, Мажбуриятимизга мувофиқ гўштга топшириладиган ҳар бир қорамолнинг тирик вазни 450 килограмм бўлиши керак эди, ҳақиқатда эса 506 килограммданга тўғри келаяпти. Чўчқалар ҳам тез семиряпти, 110 ўрнига, 120 килограммгача тош босмоқда. Биз қисқа вақт ичида гўшт ишлаб чиқаришни пландагига нисбатан қарийб 2 баробарга кўпайтиришга эришдик. Ярим йил ичида 3970 центнер гўшт ишлаб чиқиб, шундан 3550 центнерини сотишимиз керак эди. Амалда 3,5 ой ичида 2550 центнер сут ишлаб чиқариб, 2100 центнерга яқини давлатга сотилди. Шундай қилиб, ярим йиллик сут ишлаб чиқариш планимиз салкам уч баробарга кўпайди.

Сут соғиб олиш ва сотиш планини эса Улуғ Октябрь байрамигача адо этамиз.

Коллективимиз чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш муҳим давлат аҳамиятига молик бўлган ишлардан бири деб ҳисоблайди. Шу сабабли, биз чорва моллар қаровини яхшилаш билан кифояланиб қолмаяпмиз. Шунингдек, озуқа базасини мустаҳкамлашга ҳам катта аҳамият бераётирмиз. Бу йил чорва озуқаси учун хашак кўп бўлди. Шуни ҳисобга олиб, бир ярим йилга етадиган миқдорда ем-хашак тайёрлашга киришдик. Сенаж бостиришни ўтган йилга нисбатан кескин кўпайтирамиз. Шунингдек, кўплаб бошқа озуқаларни мўл-кўл ғамлаб қўямиз.

С. САИДҒОЗИЕВ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти «Красний водопад» тажриба базасининг директори, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

МУДИР НЕГА ХУНОБ

Газетамизнинг шу йил 19 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақолада Бўстонлиқ район алоқа бўлими меҳнаткашлар талабига яраша ишламаётгани, 1958 йилдан буён ишлаётган аппаратлар эскириб, яроқсиз ҳолга келиб қолгани танқид қилинган эди.

Яқинда шу мақолага Бўстонлиқ район ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ П. Шумилиндан жавоб олдик: Унда айтилишича, мақола алоқа бўлими хизматчилари ўртасида муҳокама қилинганда газетада келтирилган танқидий фикрлар тўғри, деб топилган.

Ғазалкентдаги 400 номерлик телефон станцияси аппаратлари эскириб қолганлиги туфайли район ташкилотларининг раҳбарлари ҳамда алоқа узели ходимлари камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет тадбирлар кўрганлар.

1972 йилда «Алоқа уйи» қуриш учун лойиҳа тузилган ҳамда маблағ ажратилган. Яқинда қурилиш ишлари бошлаб юборилди, қурилиш тугаллангандан кейин АТС 2 минг номерга эга бўлади.

Қишлоқ меҳнаткашлари телефон алоқасини яхшилаш юзасидан шу йил Чимган посёлкасида 100 номерга эга бўлган АТС, «Қозоғистон ССР нинг 30 йиллиги» колхозида 50 номерли АТС ишга тушади. Бурчмулла алоқа бўлими учун янги типовой жой қурилади. Алоқа узелининг техник хизматчилари участкаларга бириктиб қўйилди.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

УРУГВАЙ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ КУРАШИ

МОНТЕВИДЕО, 18 май. (ТАСС). Уругвай меҳнаткашлари турмуш ва меҳнат шароитлари яхшиланишига, демократик эркинликларга риоя қилинишига эришиш учун қатъий бел боғлаганликларини яна бир бор намойиш қилдилар. Ўз талабларининг қондирилиши мақсадида меҳнаткашларнинг миллий конвентига кирувчи касаба союзлари забастовка эълон қилдилар. Забастовкада Уругвай пойтахтидаги саноат корхоналарининг ишчи ва хизматчилари, давлат ҳамда хусусий банкларнинг ходимлари иштирок этдилар. Кўпгина жамоат овқатланиши корхоналари ишламаётир, шаҳар транспорти тўхтаб қолди. Бошланғич ва ўрта мактабларнинг ўқитувчилари иш ташлаганлар сафига қўшилдилар.

Парламент биноси олдида бўлиб ўтган митингда қатнашган минглаб ишчи ва хизматчи иш ҳақини камайтириш, демократик эркинликларни чеклаб қўйиш сиёсатига қарши қатъий норозилик билдирди ҳамда ишдан бўшатилган ўртоқларини қайтиб ишга олинишини талаб қилди.

ҲАМКОРЛИК АСОСИДА

ХАЛҚАРО ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

КПСС XXIV съезди белгилаб берган совет ташқи сиёсатининг комплекс программаси турли ижтимоий системадаги мамлакатлар билан тинч-тотув яшаш принципини амалга оширишда янада кенг имкониятлар очиб берди. СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар капиталистик мамлакатлар билан ўзаро ҳамкорлик муносабатларини кенгайтириш соҳасида зарур бўлган барча чораларни кўрмоқдалар. Улар бу ҳамкорликни тинчлик учун тинмай кураш олиб бориш, халқаро кескинликни юмшатиш ва социалистик ҳамдўстликни янада ривожлантиришда муҳим омил, деб билмоқдалар.

Социалистик мамлакатлар капиталистик мамлакатлар билан ҳамкорликни турли соҳаларда: иқтисодий, сиёсий, маданий, фан-техника, туризм, спорт ва бошқа соҳаларда олиб бормоқдалар. Иқтисодий алоқалар ана шу ўзаро ҳамкорликнинг энг муҳим тармоғидир.

«Совет Иттифоқи ва қардош социалистик мамлакатлар,— деб таъкидлаб ўтилди КПСС XXIV съездида,— социал тузуми турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши тарафдори бўлиб келмоқда. Биз урушни муқаррар нарса, деб билмаймиз ва шу сабабли икки система ўртасида мусобақа олиб бориш тарафдоримиз... Биз кўп томонли иқтисодий алоқаларни ҳар қандай камситишсиз кенг ривожлантириш тарафдоримиз. Бу бизнинг принципиал позициямиз».

Ана шу позицияда қатъий турган социалистик мамлакатлар капиталистик мамлакатлар билан ташқи савдо оборотини кенгайтириб бормоқдалар. 1970 йилда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатларининг жаҳон ташқи савдосидаги салмоғи ўн процентга тўғри келди. СССРнинг ривожланган капиталистик мамлакатлар билан ташқи савдо обороти 1960 йилдаги уч миллиард икки юз миллион сўмдан 1970 йилда 4,7 миллиард сўмга етди. Ҳаммаси бўлиб саккизинчи беш йиллик мобайнида СССРнинг шу мамлакатлар билан ташқи савдо обороти 19,4 миллиард сўмни ташкил этди. Бу эса олдинги ҳарқачонги даражадан анча ортиқдир. Бошқа қардош мамлакатларда ҳам савдо оборотининг кенгайиш тенденцияси кўзга ташланмоқда.

Сўнгги йилларда социалистик мамлакатларнинг Ғарбий Европадаги капиталистик давлатлар билан иқтисодий илмий-техника алоқалари анча кенгайди. Айниқса, СССРнинг Франция, Финляндия, Италия, Швеция, Дания ва бошқа мамлакатлар билан алоқалари кенгайиб, улар ўртасидаги иқтисодий, савдо муносабатлари қисқа муддат (бир-икки йилга мўлжалланган) эмас, балки узоқ муддат (5—10 йил) учун мўлжаллаб тузилмоқда. Бу, албатта, иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш учун қўшимча имкониятлар очиб беради. СССР билан Ғарбий Европа капиталистик мамлакатларининг иқтисодий ҳамкорлигида муҳим, янги соҳалар пайдо бўлди, яъни иқтисодий ва илмий-техник ҳамкорлик соҳасида аралаш комиссиялар тузилиб, иш олиб бормоқда. Бундай комиссиялар Франция, Финляндия, Австрия, Италия билан актив иш олиб бормоқда. Яқинда шундай комиссиялар Бельгия, Дания, Швеция билан ҳам тузилди. Бу комиссияларнинг вазифаси давлатлар ўртасида йирик саноат комплексларини қуриш, ишлаб чиқаришнинг айрим турларини кооперативлаш, маҳсулотларнинг янги турларини биргаликда ишлаб чиқариш ва сотиш соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтиришга ёрдам беришдан иборат.

СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорликнинг ривожланаётганлиги ва кенгайиб бораётганлиги турли хил ижтимоий системадаги мамлакатлар ўртасидаги муносабатларнинг ўзаро фойдали, ҳар қайси мамлакатга манфаатли эканлигини яққол кўрсатиб турибди. СССР билан Франция ўртасида савдо обороти 1966—1970 йилларда икки ярим баробар кўпайди. Савдо оборотининг кенгайишида 1969 йил 26 майда савдо-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартнома ижобий роль ўйнайди. Шу шартномага мувофиқ 1970—1974 йилларда икки мамлакат ўртасидаги савдонинг икки баробар ортиши мўлжалланган.

Ўтган йилнинг октябрида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Францияга қилган сафари тугагандан сўнг имзоланган Декларацияда иқтисодий ҳамкорлик юзасидан ҳам муҳим фикрлар келишиб олинганлиги қайд қилинди. Франция фирмалари СССРда йирик ёғочсозлик комплексини ташкил этишда, давлат автомобиль компанияси бўлган «Рено» — Татаристон Автоном Республикасида қурилаётган йирик Кама юк автомобиль заводини қуришда иштирок этади. Ўз навбатида СССР ташкилотлари Франциянинг бир неча йирик саноат комплексини қуришда қатнашади. Франциянинг жанубидаги Марель районида қурилаётган Фос-сюр-мер металлургия комплекси шулар жумласига киради. Шунингдек, Францияга совет табиий газини сотиш, СССРга эса Франциядан газ саноати учун зарур бўлган асбоб-ускуналар олиш тўғрисида ҳам битимга келинмоқда.

СССР билан Франция ўртасида иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш, унга доимий характер бериш мақсадида икки мамлакат ўртасида иқтисодий, техникавий ҳамкорлик тўғрисида ўн йилга мўлжалланган битим тузилди.

Социалистик мамлакатларнинг Финляндия, Италия, ГФР, Англия, Япония ва бошқа мамлакатлар билан иқтисодий алоқалари тобора кенгаймоқда. СССР ўзаро манфаатдорлик асосида Италия билан Волгадаги автомобиль заводини қуришда ҳамкорлик қилмоқда. Газ индустриясини ривожлантиришда, шу жумладан Совет Иттифоқидан Ғарбий Европага газ қувурлари ўтказишда Австрия ва бошқа баъзи мамлакатлар ҳам иштирок этмоқда.

Социалистик мамлакатларнинг ташқи иқтисодий алоқаларида Япония муҳим ўрин тутади. СССРнинг ривожланган капиталистик мамлакатлар билан олиб бораётган ташқи савдо оборотида 1970 йили Япония биринчи ўринга чиқиб олди.

СССР билан Япония ўртасида Узоқ Шарқ ўрмончилик ресурсларини ривожлантириш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида битимлар тузилди. Ҳозирги вақтда Японияга Тюмендан нефть олиб бориш учун Находка портига нефть қувури қуриш, Жанубий Ёқутистонда кўмир конларини қидириб топиш, Сахалин оролида нефть, газ қидириб топиш соҳасида ҳамкорлик қилиш ишларини бошлаб юбориш масалалари келишиб олинмоқда.

СССРнинг Канада билан иқтисодий алоқаларида ҳам силжиш рўй берди. 1970 йилда СССР билан Канада ўртасидаги савдо оборотининг миқдори 125 миллион сўмни ташкил этди. Бу икки мамлакатнинг савдо муносабатларини кенгайтиришда катта имкониятлар мавжуд.

Капиталистик мамлакатлар билан бўладиган ҳамкорликнинг истиқболлари ҳақида СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин СССР Олий Советининг учинчи сессиясида шундай деб айтган эди: «Биз, аминмизки, бундай ҳамкорлик қилмоқ учун шу ҳамкорликда қатнашаётганларнинг ҳаммаси кўзлаётган манфаатларга мос бўлиб тушадиган хилма-хил формалар топилиши мумкин, албатта».

Бу гаплар Америка Қўшма Штатлари билан иқтисодий алоқаларни ривожлантириш истиқболларига ҳам тўла равишда тааллуқлидир. Бу алоқалар шу вақтгача ниҳоятда суст ривожланди ва ҳар иккала мамлакатнинг имкониятларига мос эмас. Аммо сўнгги вақтларда АҚШ билан савдо-сотиқ соҳасида қисман силжиш бўлди. 1971 йил ноябрь-декабрида АҚШ савдо министри М. Стэнс СССР билан Польшада бўлди. Стэнс СССРда бўлган вақтида савдо алоқаларини кенгайтириш истиқболлари ҳамда автомобиль саноати ва совет табиий бойликларини ишлашда капитал маблағлар билан ҳамкорлик қилиш масалаларини ўрганди. 1971 йил 30 ноябрда АҚШдан Совет Иттифоқига 125 миллион долларлик нефть, тоғ маҳсулотларини қазиш учун зарур бўлган машиналар олиш ва АҚШга эса 25 минг тонна рангли металл етказиб бериш тўғрисида битим тузилди.

Совет — Америка иқтисодий муносабатларини янада кенгайтириш ҳамда яхшилаш Совет ва Америка халқларининг манфаатларига жуда мос тушган бўлур эди. Совет—Америка иқтисодий муносабатларини кенг ривожлантириш учун ҳамма шарт-шароит ва имкониятлар бор. Бунинг учун Қўшма Штатлар савдо, молия, кемалар қатнови масалаларида Совет Иттифоқини камситишга уринишдан воз кечиши зарур.

Капиталистик мамлакатларнинг ўзидаги саноат ва савдо доиралари мамлакатимиз билан иқтисодий муносабатларни кенгайтиришдан етарли равишда манфаатдор эканликларини билдирсалар, у ҳолда Совет Иттифоқининг шу мамлакатлар билан савдо-сотиқ соҳасидаги алоқалари кўпроқ ривож топади.

Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш керакки, мамлакатимиз ташқи иқтисодий алоқаларни ҳартомонлама ривожлантиришга қаратилган изчил йўлни бундан буён ҳам давом эттираверади. Бу йўл партиямиз ва давлатимиз ленинча ташқи сиёсатининг ажралмас қисмидир.

Ю. ЙУЛДОШЕВ,
иқтисод фанлари кандидати.

ОҚ УЙ АХБОРОТИ

ВАШИНГТОН, 18 май. (ТАСС). Оқ Уй АҚШ президенти Р. Никсоннинг Совет Иттифоқига қиладиган сафарида унга ҳамроҳ бўладиган группанинг составини эълон қилди. Группа составида АҚШ давлат секретари У. Рожерс, президентнинг миллий хавфсизлик бўйича махсус ёрдамчиси Г. Киссинжер, қуролсизланиш ва қурол-яроғларни контрол қилиш агентлигининг директори Ж. Смит, АҚШнинг СССРдаги элчиси Ж. Бим ва бошқа расмий кишилар бор.

Визитни ёритмоқ учун 182 мухбир президент билан бирга жўнайди.

ҲАЙДАРОБОДДАГИ химия-фармацевтика препаратлари ишлаб чиқариладиган заводнинг бунёд этилиши ҳинд—совет дўстлигининг яна бир рамзидир. Бу корхонани бунёд этишда Совет Иттифоқи катта ёрдам кўрсатади. Суратда: Ҳайдарободдаги корхонанинг химия бактериология лабораториясида.

А. Шальнев фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ПОЛЬША ФАРМАЦЕВТИКАСИНИНГ ОДИМЛАРИ

ВАРШАВА, 18 май. (ТАСС). Мамлакат халқ хўжалигининг энг ёш ва жуда тез ривожланаётган соҳаларидан бири бўлмиш Польша фармацевтика саноати корхоналари ишлаб чиқарадиган маҳсулот бултурги йилдагига нисбатан бу йил 25 процент кўпаяди. Ҳозирги вақтда Польшада фармацевтика саноати бирлашмаси «Польша»га кирувчи ўн иккита шундай корхона бор. Бу корхоналарнинг катта илмий тадқиқот базаси бор. Неча ўнлаб лабораторияларда ва иккита фармацевтика антибиотиклар илмий-тадқиқот институтларида салкам 1300 нафар юқори малакали мутахассис ишлаб турибди.

Польша дори-дармонларини экспорт қилиш йил сайин кўпаймоқда. Польшанинг фармацевтика заводлари ишлаб чиқарадиган маҳсулотнинг салкам 40 проценти ҳар йили жаҳоннинг қарийб юзта мамлакатига юборилиб турибди, Совет Иттифоқи Польша дори-дармонларини энг кўп харид қилувчи мамлакатлардан ҳисобланади.

ЖАЗОИР—КУБА АХБОРОТИ

ЖАЗОИР, 18 май. (ТАСС). Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ва Куба Республикаси революцион ҳукуматининг бош министри Фидель Кастро Руснинг Жазоир Халқ Демократик Республикасига қилган визити якунлари тўғрисида бу ерда тарқатилган қўшма ахборотда бундай дейилади: Куба ва Жазоир халқаро муносабатларда адолат ва тинчлик бўлишини таъминлаш учун тараққиёт кучлари билан биргаликда кураш олиб боришга қатъий қарор берганлигини билдирди.

Ҳар иккала мамлакатнинг раҳбарлари Исроилнинг экспансиячилик сиёсатини қораладилар.

Чехословакиянинг Кошица шаҳри кейинги ўн йил ичида мисли кўрилмаган даражада ўзгариб кетди. Чехословакия—совет чегарасидан унча узоқ бўлмаган ерда жойлашган бу шаҳар саноат, маъмурий ва маданий марказ бўлиб қолди. Суратда: Кошицада қад кўтарган янги металлурглар квартали.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ОЛМАЛИҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ — ЮТУҚЛАР ГАРОВИ

Олмалиқдаги 5-қурилиш бошқармаси коллективи хўжалик ҳисобига ўтиб ишлаётганига айтарлик кўп вақт ўтгани йўқ. Шунга қарамай, бунёдкорлар сезиларли ютуқларни қўлга киритдилар.

Костюков ҳамда Раҳмонов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалар янги системага ўтиб ишлашлари туфайли фақат уч ойнинг ўзида 8 минг сўмдан ортиқ қурилиш материаллари — цемент, арматура, тахта ва бошқа материалларни тежаб қолдилар. Ҳар иккала бригада ўз журналига эга бўлиб, кундалик қилинаётган ишлар қайд қилиниб борилади. Бу эса таннарх анча камайиб, резервлардан оқилона фойдаланишга имкон берди. Пировардида, бригада ишчи-хизматчиларига бир кварталнинг ўзида 1600 сўмга яқин мукофот топширилди.

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ

Областимиз саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари каби шаҳар автобус-таксомотор парки коллективи ҳам бешйилликни муддатидан олдин бажариш ташаббусига якдиллик билан қўшилди. Коммунист С. Даниленко бошлиқ 2-автоколонна шофёрлари биринчи квартал планини 112 процент, апрель ойи топшириғини 110 процент қилиб бажарди.

— Қўшоқов, Калишников, Пак, Романов каби шофёрлар мусобақада пешқадамлик қилишмоқда, — дейди парк директори ўртоқ Хожибеков. — Ана шуларнинг жонбозлиги туфайли республика ҳаракат хавфсизлиги ойлигида биринчи ўринни эгаллаб, фахрий ёрлиқ билан тақдирландик. Биринчи кварталнинг ўзида 6 миллион йўловчига маданий хизмат кўрсатилди.

МЕБЕЛСОЗЛАР ВАХТАДА

Шаҳар мебель фабрикаси маҳсулотига талаб йил сайин ортиб бормоқда. Масала шундаки, корхона маъмурияти мамлакатимизда тайёрланаётган энг яхши маҳсулотлар жараёнини ўзлаштирмоқдалар, илғор техника, технологияга суяниб иш юритмоқдалар. Яқинда бўлиб ўтган республика кўргазмасида Олмалиқ фабрикаси маҳсулоти биринчи ўринни эгаллади.

Айни кунларда мебелсозлар янги, такомиллаштирилган сервант, телевизор ҳамда приёмниклар остига қўйиладиган тумбочкалар ишлаб чиқаришга кўчдилар.

Бугунги Тошкент. Богдан Хмельницкий кўчасида. Э. Тўраев фотоси.

МАРҲАБО, ТАЛАНТЛАР

Сиз областлар бўйича ўтказилаётган «Марҳабо, талантлар» телевизион фестивалини «зангори экран» орқали кўргандирсиз, албатта.

Бундай эшиттириш кўпчилик томонидан зўр қизиқиш билан томоша қилинаётгани бежиз эмас. Ана шу циклдаги телевизион фестиваль туфайли санъаткорликка қобилияти бўлган жуда кўп ёш талантлар аниқланяпти, халқимизнинг кўпқиррали бой санъати оммавийлашмоқда.

Яқинда «Марҳабо, талантлар» телевизион фестивали орқали Тошкент области ва пойтахт шаҳри бадиий ҳаваскорларининг санъати билан танишасиз. Шу муносабат билан область ташкилий комитети телефестивалда иштирок этиб, ўз талантини намойиш қилишни истаган йигит-қизларни конкурсда қатнашишга таклиф қилади.

Мазкур конкурсда яккахон ашулачилар, раққосалар, созанда ва хонандалар, аскиячи ва интермедиячилар, хуллас, рангбаранг санъатимизнинг бирор тури билан даврага чиқа оладиган санъат ихлосмандлари қатнаша оладилар.

Телевизион фестивалда қатнашиш иштиёқини билдирганлар Тошкент область маданият бошқармаси («Байналминал» кўчаси, уй 53, телефон 742423) ва Тошкент шаҳар маданият бошқармаси («Пролетар» кўчаси, уй № 6, телефон 33-69-97, 336891) да 20 майдан 1 июнгача рўйхатга олинадилар.

Куй, қўшиқ, рақс — ҳаётимиз йўлдоши, ёшликнинг кўрки ва файзи!

Марҳамат, конкурсда қатнашиб, ўз санъат ва лаёқатингизни намойиш қилинг, қадрли дўстлар!

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Спорт

СОВРИНДОРЛАР БАҲСИ

«Юбилей» спорт залида мамлакатимизнинг 80 дан ортиқ кучли боксчиси мамлакат биринчилиги зона мусобақаларини бошлади. 18 май кечқурун мусобақанинг тантанали очилиш маросимида иштирокчиларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети раисининг биринчи ўринбосари В. Л. Кульков табриклади.

Мусобақа расмий суратда кечқурун очилган бўлсада, кундуз куни 18 боксчи куч синашиб бўлган эди. Биринчи ўта енгил вазнда рингга чиққан тошкентлик спорт мастери И. Муллаев Бутуниттифоқ «Буревестник» жамиятининг чемпиони Б. Жильцов устидан ғалаба қозонди. Яна худди шу вазнда тошкентлик М. Камолов билан навоийлик Н. Душкинлар рингга чиқишди. «Жанг» биринчи дақиқаларданоқ шиддатли тус олиб кетди. Бу олишувни куннинг энг чиройли учрашувларидан бири деса арзийди. Рақиблар қизиқ комбинациялар ишлатишар, ҳимояни ҳам унутишмасди. М. Камолов очколар ҳисобида ютуққа эришди. Шу кунги яна бир қизғин олишувлардан бири тошкентлик енгил вазнлик И. Эгамбердиев ва В. Кудряков ўртасида бўлди. Мусобақадан мусобақага маҳорати ошиб бораётган 20 ёшлик Эгамбердиев бу йил Бутуниттифоқ «Буревестник» жамиятининг чемпиони бўлди. Унинг рақиби эса сурункасига тўрт йилдан бери «Динамо» жамиятининг биринчи боксчиси бўлиб келмоқда, халқаро мусобақаларда муваффақиятли қатнашмоқда. Уч раунд томонлар қизғин «жанг» олиб борди. Ғолибни аниқлаш қийин эди. Судьяларнинг протоколи В. Кудряковнинг очколар ҳисобида оз фарқ билан ютганини қайд қилди.

Кечқурунги учрашувларни биринчи бўлиб 63,5 килограмм вазндаги тошкентлик А. Қодирохунов ва В. Тюрин (Люберцы) бошлаб беришди. Меҳмон дастлабки дақиқаларданоқ ҳужумга ўтди. А. Қодирохунов эса унинг ҳужумини усталик билан қайтарабошлади. Ҳамшаҳримиз рақибининг оғир муштлари остидан енгил эгилиб ўтар, чап берар, ўзи эса унинг ожиз томонларини сезиб очко кетидан очко оларди. Қодирохунов учрашувни ғалаба билан якунлади.

Биринчи кунги сўнгги учрашув оғир вазнли Х. Содиқов билан свердловсклик М. Майороз ўртасида бўлди. Содиқов 32 ёшга борган бўлса-да, мардлар майдонидан четлашишни эсига келтирмаётган ҳақиқий боксчи. Бу йил ҳам у Бутуниттифоқ «Спартак» жамиятининг совринини олди. Содиқов Тошкентда яна мухлисларининг ишончини оқлади. Рақибидан яққол устунлик билан ғолиб келди.

Мусобақанинг биринчи куни ўз вазн тоифаларида И. Муталов (Тошкент), А. Шокиров (Москва), Л. Фролов (Магадан), Н. Белобородов, В. Гребенюк (иккаласи Олмаотадан), В. Ревенко (Тошкент), Д. Ахметов (Магадан), В. Алексеев (Куйбишев), Р. Галиуллин (Тошкент), Г. Фрейман (Москва), Ю. Хреник (Олмаота), В. Куришко (Тошкент), В. Кузьмин (Красноярск), А. Плахов (Краснодар)лар ҳам ғолиблик шарафига муяссар бўлдилар.

Бугун спорт залида ярим-финал мусобақалари ўтади.

Б. ПУЛАТОВ.

СТУДЕНТЛАР СПОРТИ ҲАФТАЛИГИ

Бугун пойтахтдаги «Старт» стадионида студент спортчиларнинг СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллигига бағишланган ҳафталиги тантанали равишда очилади. «Буревестник» жамияти байроғи остига бирлашган спортчилар «Меҳнат», «Пахтакор» стадионлари, Ленин комсомоли ва Горький номидаги маданият ва истироҳат боғларида мусобақалашадилар. Программада спортнинг 11 тури бўйича учрашувлар бор. Ҳафталик Тошкентдан ташқари Самарқанд, Андижон, Фарғона шаҳарларида, бошқа область марказларида ва Қорақалпоғистонда ҳам ўтади. Тошкент шаҳри ва Тошкент области олий ўқув юртларининг терма командалари уч группага бўлиниб куч синашадилар. Ҳафталикка 28 майда якун ясалади.

ҲАР ТЎҒРИДА

КУЙЛОВЧИ КИТЛАР

Халқаро экология конгрессида инглиз олими Р. Пейн букир китлар «ашула» айтиши ҳақида маълумот берди. Дарҳақиқат, китларнинг бу тури ультра тебранишдан тортиб, инфрачастотагача бўлган кенг диапазонда оҳангдор товуш чиқарар экан. Баъзида бундай овоз етти минутдан ўттиз минутгача давом этиб, «ашула»га айланиб кетар ҳам экан. Оҳанг тамом бўлгач эса куйлаётган кит яна «ашула»сини давом қилар экан. Профессор Пейннинг айтишига қараганда, китлар бир-бирлари билан худди шу тарзда сўзлашишади. Китлар «ашула»си 600—1200 метр чуқурликда гидрофонга ёзиб олинди.

КОСМОС МЕҲМОНЛАРИ

Олимларнинг кейинги тадқиқотларига қараганда, планетамиз юзасига космосдан тушадиган жисмлар авваллари ҳисоблланганидан анча кўп, яъни йилига миллион тонна атрофида экан. Ўтган миллиард йиллар мобайнида Ерга тушган ҳамма космик жисмлар қатлами кам деганда бир неча километр келади. Бу маълумот Киевда ўтказилган симпозиумда келтирилди. Симпозиумнинг номи ҳам «Ер қобиғида космик жисм» деб аталган эди.

АПЕЛЬСИНМИ Ё ОЛМА?

Швецияда олма мазасини ҳамда исини эслатувчи апельсин ва аксинча, апельсин мазасини берувчи олма етиштирилди. Европанинг шимолий мамлакатлари учун бу янгилик катта иқтисодий ва савдо аҳамиятига эгадир. Бунинг сабаби шундаки, олмани шимолий ўлкаларда ҳам етиштириш мумкин. Аксинча, апельсин фақат Ўрта Ер денгизи мамлакатларида ўсади.

Мабодо, швед ботаникларининг ажойиб меваси кўплаб ҳосил берса, у ҳолда жануб мамлакатларидан апельсин келтиришнинг ҳожати қолмайди.

ЧАЛА ТУҒИЛГАН МАКТАБ

Диққат, диққат. Ҳурматли газетхонлар ва «Главташкентстрой»га қарашли Тошкент уй-жой қурилиши трестининг бошқарувчиси. Тоиров бошлиқ устаси паранг бинокорлар, эшитинг. Қорақамиш массивида бундан икки йил муқаддам қурилиб, чала ташлаб кетилган 196-ва 191-мактаб биноси арзини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Чақмоқ тоға, сенга қайси дардимни ҳам айтай. Дунёга маърифат ўчоғи бўлиб келганимдан бошим кўкка етса, иккинчидан чала ташлаб кетишгани учун ич-ичимдан куйинаман. Дунёга келганимга ҳали ҳеч қанча вақт ўтгани йўқ. Лекин ранг кўр, ҳол сўр дегандек мени афти-ангоримни кўрган киши уч йиллик эмас, бўлса бўлмаса йигирма-ўттиз йилни кўриб қўйган бино дейди. Бир мақсад билан дунёга келсангу, ҳали дурустроқ хизмат қилмасингдан нураган бинолар қаторига қўшиб қўйишса одамга алам қилар экан.

Ўзингга маълум, Қорақамиш массиви зилзиладан кейин қад кўтарган йирик массивлардан бири. Бир товуққа ҳам дон, ҳам сув керак бўлганидек массивда яшовчи оилалар ва уларнинг фарзандларига кино-театр, мактаб, спорт зали ҳам керак. Шундай ҳам бўлди. 1969 йил Темирте тоға бошлиқ Тошкент уй-жой қурилиш трестига қарашли 54-қурилиш бошқармасининг ўзгалар ғамини эрта еб, кеч чиқарадиган қурувчилари уч йил деганда сувдан холва ясагандек аранг қаддимни ростлаб, пардозимни созлаб қабул комиссиясига рўпара қилишди. Қурилиш бошлиғи Темирте амаки билан бош инженер Власов тоға комиссияга мени кўкка кўтариб, аввалига тоза мақташди.

Комиссия амакилар ҳам бўш келишмади. Кўнглимни ғаш қилиб турган чала жойларимни бирма-бир санаб, кейинчалик шу нуқсонларни тузатиб бериш шарти билан қабул қилишларини айтишди. Чунки, вақт зиқ эди-да. Янги ўқув йили бошланишига саноқли кунлар қолган. Чор-ночор чалалик ҳолим билан бағримга ўқувчиларни қабул қилдим.

Э, аттанг, кейинчалик билсам улар бундай ваъдани фақат мени устимдан эмас, асти теккан касаллари экан. Кичигидан тортиб, каттасигача «қўлдан кетгунча, эгасига етгунча» ашула билан иш бошлаб чаласини ваъда билан битириб кетишар экан.

Хабаринг бор. Бу йилги қиш айниқса серёғин келди. Айниқса, бундай ёғингарчиликда менга ўхшаш нишаби йўқ биноларга қийин экан. Тепамни сақич билан ёпишган эмасми, бу савил юпқароқ бўлган эканми, кечаги ёққан ёмғир назаримда ичимга ёққандай бўлди. Бунинг устига дурустроқ тарнов ҳам қўйишмаган. Пешонамнинг бир-икки жойидан тўрт энлик бўлиб туртиб чиққан асбест труба, тарнов эмас худди тумов бўлган одамнинг бурнига ўхшайди. Нега дейсанми, ахир узун бўлмаганидан кейин бурундан тушган сув бўй баравар баданимни ювиб, сувоғимни кўчириб тушди-да.

Бу ҳам майли. Мана олди ёз. Кўрмагандек бўлиб кетарман. Лекин ичим-чи? Ичим совуқ урган қовундек илвиллаб ётипти. Эшик-деразаларим икки йил бўлмай мана очилса ёпилмайди, ёпилса очилмайди. Кийим иладиган жой анқо уруғи. Ўқувчилар ростини айтсам бағримда яйраб юришолмайди. Кийимларини қоп орқалаган кишидек қўлтиқларида кўтариб юришади. Деразаларим тепасига қуёшдан асрайдиган соябонни насия қилиб кетишган. Бунинг устига ҳаво кириб турадиган форточкалар ҳам йўқ. Бошимдан ўтганини айтаяпман-да. Ёзнинг жазирама кунлари болалар тушмагур синфга худди ҳаммомга кираётгандек юрак олдириб қўйишган. Электр соатлари нима деган гап. Шуни ҳам ўрнатиб қўйиш бинокорларнинг эсига келмади-да.

Мактабда ёз кунлари чўмиладиган бассейн қуришган. Йўқ, бу бассейнни чўмилиш ҳовузи дейишга кишини оғзи бормайди. Атрофларига босилган бетон таги йўқ ўрага ёпилган қопдек бўй баравар чўкиб кетган. Ахир, бундай бассейн атрофига ёш болаларни қандай яқинлаштириб бўлади.

Менинг ёнбошимда ўқувчиларнинг тажриба ўтказишлари учун қурилган, кечирасан, тиккайтириб қўйилган теплица худди товуқхонани эслатади. Қурувчилари тушмагур алдагани бола яхши дегандек, тўр атрофини ўраб берсак, тажриба ўтказишаверади-да, дейишган бўлса керак. Теплицанинг на деразаси бор, на иситиш трубалари бор. Мана, уч йил бўлибдики, теплицага сарфланган маблағ ёмғир томчисидек майдаланиб, турган жойида йўқолиб бораяпти.

Тўғри, мактаб маъмурияти менинг номимдан қурилиш раҳбарларига бу ҳақда бир неча бор мурожаат қилиб ариза ёзишди. Лекин. Тошкент уй-жой қурилиш трестининг бошлиғи Тоиров тоғамиз ўзи бинокор бўлиб, чала туғилган мактаб биносининг тилига тушунмай ётибдими, негадир шу кунгача жавоб бермай, дардимизга қулоқ солмаяпти.

Ҳурматли Чақмоқ тоға, бизнинг гапимизга тушунишмаётган бўлса, ўзинг уқтириб қўярсан деган умид билан сенга арз қилдик.

Чақмоқ жияни.

ИККИ НУСХА

Интермедия

БИРИНЧИ ПАРДА

Бошлиқ хонаси. Аллақандай китобларни очиб, қоғоз устида бошини қашиб ўтирган бошлиқ, беихтиёр стол ёнбошидаги кнопкани босади. Хонага қалдирғоч қанотига ўхшаш ингичка қошларини чимириб секретарь қиз киради.

СЕКРЕТАРЬ — Чақирдингизми, Бобоқул ака.

БОШЛИҚ — Ҳа, менга Латиф акангизни чақириб беринг.

СЕКРЕТАРЬ — Қайси, Латиф, таниёлмадим, Бобоқул ака.

БОШЛИҚ — Ие, ҳали Латифни танимайсизми, ҳалиги лектор бола бор-ку, қўлидан газет тушмайдиган.

Бироздан кейин хонага Латиф кириб келади.

ЛАТИФ — Ассаломуалайкум, хўжайин, чақиртирган экансиз.

БОШЛИҚ — Ҳа, келдингми, қани бундай ўтир-чи! Ҳозир бошқармадан келяпман. Индинга мени ҳисобимни қўйишибди. Сенга топшириқ шу: ҳамма ишларингни йиғиштириб, эртагача доклад тайёрлайсан.

ХОДИМ — Хўп бўлади, хўжайин, жоним билан. Ҳамма гап шуми? Доклад кечгача тайёр, деяверинг.

БОШЛИҚ — Доклад ярим соатдан ошмасин. Уқдингми, бошқармада ортиқча гап кетмайди, қисқа лўнда бўлсин...

ИККИНЧИ ПАРДА

БОШЛИҚ — Мен сенга доклад ярим соатдан ошмасин, демовмидим. Гап биламан, деб ёзаверадими? Бир соату ўн минут ўқисам-а.

ХОДИМ — Ҳаммасини ўқиб бердингизми?

БОШЛИҚ — Ие, эс-песинг жойидами? Нима, доклад сенга газмолмидики, ўртасидан ташлаб кетаман!

ХОДИМ — **(Хохолаб кулиб юборди)** Обббо, хўжайин тушмагур-ей, ахир мен сизга докладни икки нусха қилиб берувдимда!

БОШЛИҚ — Нима?!

А. ШАЙХОВ.

РАССОМ ҲАНДАСИ

ХЎРАНДА: — Ўзлари пиширган овқатдан татиб кўрсинлар.
ОШПАЗ: — Кеча татиб кўрганим ҳам бўлар...

— Бригадир ака, бу далалар сизга қарашлими?
— Ўзим ҳам таниёлмай турибман...

— Чой сўраганмидинглар?
— Нима... Ичиб бўлдик...

А. ХОЛИҚОВ чизган расмлар.

БЕЛАНГИ КЎПРИК

(«ЧАҚМОҚ»ҚА ХАТ)

Ушбу хатни илгарироқ ёзмоқчи эдик. Ўзинг ўткир нурли кўзинг билан бу томонларни ҳам кўриб қоларсан, деган фикрда бўлганимиз учун шу вақтгача сабр қилдик. Афтидан бундан ҳам муҳимроқ ишларинг кўпайиб кетиб, назар-эътиборинг биз мўлжалга олаётган жойга тушмаётганга ўхшайди.

Гап бундоқ, Чақмоқжон. Чилонзор билан студентлар шаҳарчасини боғлайдиган тўппа-тўғри, кенг кўча бор. Шу кўча Оқтепадан бурилганда жарга қуйилиб тушади. Бундан беш-олти йил илгари жар бироз тўлдирилиб кўприк қилинди. Ўша вақтдаёқ биз шу иш хом бўляптида, тепалик яхши чўктириб, шиббаланмади, барибир ўпирилиб кетади», деб айтган эдик. Чунки икки томондан тушадиган ёғин-сочин суви жар ёнбағрини ўйиб ётарди.

Йўқ, шу зайилда кўприк битказилди. Биз уни беланги кўприк деб атадик. Сабаби, икки томони тик қия бўлиб машиналар қишда муздан юқорига кўтарилолмай қалашиб ётарди.

Ҳай майли, ёмон бўлса ҳам йўлнинг очиқ бўлиб тургани яхши экан. Мана шу беланги кўприк бузилганига ҳам икки ойдан ошди. Чилонзордан ўн-ўнбеш минутда етиб келадиган кишилар ҳозир Ҳадра орқали айланиб студентлар шаҳарчасига салкам бир соатда етиб бормоқдалар. Ёки акси, буёқдан Чилонзорга борадиганлар ҳар куни қимматли вақтларини шу зайлда ўтказаётирлар.

Биз ўзимизча ҳисоб-китоб қилиб чиқдик. Агар йўлнинг узайганлиги туфайли ортиқча сарфланаётган машиналар ёнилғиси пулга чақиладиган бўлса, шу маблағга аллақачон кўприкни жуда созлаб тузатиб олиш мумкин эди. Бунга машиналар ғилдирагининг сийқаланиши, амортизациянинг сусайиши, кишилар асабининг бузилиши (буни пулга чақиб ҳисоблаб бўлмайди) кирмайди.

Сендан илтимос, чақмоғингни шу кўприк устида чақсанг, ўшанда шаҳримиздаги мутасадди ташкилот раҳбарлари у жойни кўриб, бирор ҳаракатга келармидилар. Ёки беш-олти ой тураверинглар, дейишармикан. Яна билиб бўлмайди. (Айтиб қўйилик, агар шофёрларни йиғиб ушбу мактубга имзо чектирадиган бўлсак газета саҳифасига сиғмайди).

Бир группа шофёрлар.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/V да **Золушка** (премьера).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/V да **Аяжонларим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/V. да **Хотинимнинг эри,** 21/V да **Ҳалима.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/V да **Баҳс** (спектакль кеч соат 7 яримда бошланади).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — **2 ва 16 апрелга белгиланган 1—2 абонемент бўйича ЛЕКЦИЯ-КОНЦЕРТ 21 МАЙ КУНДУЗ СОАТ 12 ДА БОШЛАНАДИ**

КИНО

Кабриола — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВЕСНА», «МОСКВА», (кундуз ва кечқурун).

Лорд Байрон Жонснинг озод қилиниши — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Халоскорлик (4. 5 фильмлар) — НАВОИЙ номли «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Метелло — ҲАМЗА номли, «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Секундлар қиммати — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Эль Грено — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Ромео ва Жульетта — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Секундлар қиммати — «ХИВА».
Кабриола — «ФЕСТИВАЛЬ».

30 май кундуз соат 5 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси механика ва бошқариш процесслари бўлимларининг техника фанлари бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Я. Колас кўчаси, 28-уй)да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ш. И. Мавлани: «Автоматлаштирилган бошқариш системаларини лойиҳалашда узлуксиз технологияли корхоналарнинг техник-иқтисодий моделларини ишлаб чиқиш (аммиак ишлаб чиқариш мисолида)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

30 май кундуз соат 2 да Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг илмий даражалар берувчи совет кенгаши (Педагогика кўчаси, 103-уй, акт зали)да педагогика фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ҳ. Т. Рафиев: «Ўзбек мактабларида физкультура дарсларини ўтишнинг баъзи масалалари (5—10-синф материаллари асосида)» деган темада;

Б. Аҳмедов: «Қизғин дала ишлари даврида қишлоқ ёшлари мактаблари ўқувчиларининг мустақил тайёрланиш шароитига боғлиқ ҳолда физикани ўқитиш» (Ўзбекистон КЕМда молекуляр физикани ўқитиш материаллари асосида) деган темада.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

1 июнь кундуз соат 1 да Тошкент Қишлоқ хўжалик институтининг илмий совет кенгаши (60-аудитория)да қишлоқ хўжалик фанлари доктори илмий даражасини олиш учун

Н. С. Мирпўлатова: «Ғўза вертициллез вилт касалига қарши қўлланиладиган агротехник тадбирларнинг биологик асослари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан институт кутубхонаси (Орджоникидзе район, 4-алоқа бўлими)да танишиш мумкин.

Н. П. ПОРОВЕНСКИЙ ВА А. С. ЧЕРТОВИЦКИЙЛАРНИНГ диссертация ёқлаши («Тошкент ҳақиқати» газетасининг 12 май сонига қаралсин).

24 МАЙГА КЎЧИРИЛДИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР «УЗМЯСОРИБТОРГ» УЛГУРЖИ КОНТОРАСИГА (Олтинкўл кўчаси, 2-проезд, 115-уй)

катта омборчилар ва омборчилар, юкчилар (меҳнат ҳақи ишбай), **4—5 разрядли ишчилар, лифтчилар, электропогрузка ҳайдовчилари, компрессорчи-машинистлар, фаррошлар**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси ҳамда Тошкент шаҳридаги район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Октябрь район халқ маорифи район касаба союз комитети ва 169-мактаб педагогик коллективи шу мактаб ўқитувчиси Т. Зоировга онаси

Обида РАҲМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 10514. ИНДЕКС 64697. В. 1753.